

**KRONBRUDEN
(THE CROWN BRIDE)**

LIBRETTO

SWEDISH & ENGLISH

KRONBRUDEN

I rollerna:

Mats (tenor) - MARKUS PETERSSON
Kersti (sopran) - ELISABET STRID
Modern till Kersti (alt) - MARIA STREIJFFERT
Soldaten, Kerstis far (basbaryton) - KARL PETER ERIKSSON
Kyrkvaktaren, farfadern till Kersti (baryton) - CASPAR ENGDAHL
Brita, syster till Mats (mezzosopran) - KATARINA KARNÉUS
Farfadern till Mats (bas) - MATS ALMGREN
Fadern till Mats (tenor) - INGEMAR ANDERSSON
Modern till Mats (mezzosopran) - HANNAH KÖRNER
Farmodern till Mats (sopran) - ÅSA THYLLMAN
Anna, syster till Mats (sopran) - FRIDA ENGSTRÖM
Lill-Karin, syster till Mats (barn) - MY WEGNELIUS JARLSTEDT
Lill-Mats, bror till Mats (barn) - PHILIP ENGSTRÖM
Länsman (baryton) - ÅKE ZETTERSTRÖM
Prästen (basbaryton) - MATS PERSSON
Forskarlen (baryton) - MATTIAS ERMEDAHL
Jordegumman (mezzosopran) - ANN-KRISTIN JONES
Barnrösten (sopran) - ELISA SVEDBERG (akt 2)
INEZ CARLSSON (akt 4)
Släkting till Mats (tenor) - DANIEL RALPHSSON
Släktingar till Kersti (sopran, alt, tenor) - FRIDA HAGMAN
TIINA MARKKANEN
MARI LINDBÄCK
PETTER REINGARDT

HERRAR UR GÖTEBORGSOPERANS KÖR (final akt 3)

Tenor Erik Enqvist, Nikolaj Giljov, Reima Killström, Olof Söderberg

Bas Karl Johan Nordensten, Thomas Sonefors, Herbjörn Thorardson, Sven Törnell

GÖTEBORGSOPERANS DISKANTKÖR

GÖTEBORGSOPERANS ORKESTER

Konsertmästare - David Bergström

Dirigent - DAVID BJÖRKMAN

THE CROWN BRIDE

Roles:

Mats (tenor) - MARKUS PETERSSON
Kersti (sopran) - ELISABET STRID
Mother of Kersti (contralto) - MARIA STREIJFFERT
Soldier, father of Kersti (bass-baritone) - KARL PETER ERIKSSON
Verger, grandfather of Kersti (baritone) - CASPAR ENGDAHL
Brita, sister of Mats (mezzosopran) - KATARINA KARNÉUS
Grandfather of Mats (bass) - MATS ALMGREN
Father of Mats (tenor) - INGEMAR ANDERSSON
Mother of Mats (mezzosopran) - HANNAH KÖRNER
Grandmother of Mats (sopran) - ÅSA THYLLMAN
Anna, sister of Mats (sopran) - FRIDA ENGSTRÖM
Lit-Karen, sister of Mats (treble) - MY WEGNELIUS JARLSTEDT
Lit-Mats, brother of Mats (treble) - PHILIP ENGSTRÖM
Sheriff (baritone) - ÅKE ZETTERSTRÖM
Pastor (bass-baritone) - MATS PERSSON
Neck (baritone) - MATTIAS ERMEDAHL
Midwife (mezzosopran) - ANN-KRISTIN JONES
Voice of a child (sopran) - ELISA SVEDBERG (act 2)
INEZ CARLSSON (act 4)
Relative of Mats (tenor) - DANIEL RALPHSSON
Relatives of Kersti (sopran, contralto, tenor) - FRIDA HAGMAN
TIINA MARKKANEN
MARI LINDBÄCK
PETTER REINGARDT

MALE CHORISTERS FROM THE CHORUS OF THE GOTHENBURG OPERA

Tenor Erik Enqvist, Nikolaj Giljov, Reima Killström, Olof Söderberg

Bass Karl Johan Nordensten, Thomas Sonefors, Herbjörn Thorardson, Sven Törnell

YOUTH CHORUS OF THE GOTHENBURG OPERA

ORCHESTRA OF THE GOTHENBURG OPERA

Concertmaster - David Bergström

Conductor - DAVID BJÖRKMAN

AKT 1**På fåbodvallen**

1 *Fåbodvall i Dalarna. I förgrunden fåboden av rödmålat timmer; därinvid två björkar med stammarna vita ända ner till roten; till höger granskogsslutning med ett litet vatten fall; nertill en tjärn med näckrosor.*

Fonden: en stor sjö med de blåa bergen på andra stranden, och i fjärran synes en kyrka.

Vid bodgaveln står slipstenen.

Det är i solnedgången en söndag. Modern sitter på en kubbe utanför boden och röker pipa. Kersti in med valluren i hand, stannar framför Modern.

MODERN Var har du varit hela tiden, doter min?

KERSTI Jag har varit i skogen, moder!

MODERN Och plockat smultron, ser jag på dina röda läppar.

KERSTI Varför ropte du i luren, moder?

MODERN Det tassa och dåna i skogen, barn. Var det björnen?

KERSTI Kan inte veta't!

MODERN Hörde jag yxen eller hörde jag vilse?

KERSTI Björnen går inte med yxe, moder.

MODERN Varför bär du så fina kläder, doter?

KERSTI Är det inte söndag, moder?

MODERN Du har mjölk på bröstslappen, barn, har du mjölkat Majros eller Stjärna?

KERSTI Kunde jag mjölka stjärnorna - och månen, o!

ACT 1**The hill pasture**

1 *A hill pasture in Dalecarlia. A hut of rough-hewn boards, painted red, stands at the left. Beside it grow two birches with trunks that are white clear down to the ground.*

On the right-hand side appears a sloping hillside covered with spruces. The hillside is cut by a large brook forming a waterfall. At the foot of it is a tarn covered by water-lilies. The background shows a big lake bordered by blue hills. A church is visible across the lake.

A grindstone set in a wooden frame stands in the foreground by the corner of the hut.

It is Sunday evening, about sunset time. Kersti's Mother sits on a wooden block outside the hut, smoking her pipe. Kersti enters with an alpenhorn in her hand. She stops in front of her mother.

MOTHER Where have you been all this time, daughter?

KERSTI In the woods, mother.

MOTHER Picking strawberries, I suppose. Your lips are so red.

KERSTI Why did you call me, mother?

MOTHER The woods were full of noises, child, and of stealthy footfalls. Could it be the bear?

KERSTI Can't tell.

MOTHER I thought I heard the strokes of an axe, but maybe I was mistaken.

KERSTI The bear uses no axe, mother.

MOTHER Why dressed up in your best, daughter?

KERSTI It's Sunday, mother.

MOTHER There is milk on your tucker, child. Have you been milking May-dew or Starbright?

KERSTI Could I but milk the stars - and the moon, O!

MODERN Om natten, o!

KERSTI Dag och natt!

MODERN Natt och dag!... Känner't !
Akta dig för björnen!

KERSTI Tror du han river lisse-ko?

MODERN Har du tapp't'na?

KERSTI Ska fråga Anna?

MODERN Fråg'na !

KERSTI (*tar till luren och blåser*)

"Kulleru Björås Anna,
ser du nå tä lisse-ko,
skälle-ko dännä?"

MATS (*Svarar i fjär ran*)

"Ja, kon hit du
lisseko skälleko,
ä hännä!"

MODERN Ä'ke det rart, att Anna blitt så grover i rösten?

KERSTI Hon har ropt vall sen det börja ronna för solen.

MODERN Vad hör du nerifrån bygden, barn?

KERSTI Skällkons skälla, getens pingla....

MODERN Inte!

KERSTI Jag hör hanen gala, hunden skälla, bössan smålla, kärran skrälla och årorna säga tull tull i årtullarne.

MODERN Vilkens hane, vilkens hund?

KERSTI Mjölarns!

MODERN Vad heter mjölnarn? Heter han Anna?
(*Kersti tiger förläget*)

MODERN Vad ser du där nere i bygden?

MOTHER While it's night, O!

KERSTI Day and night!

MOTHER Night and da!... Yes, I know!
Beware of the bear!

KERSTI Do you think he would tear my pet cow?

MOTHER Have you lost her?

KERSTI Shall I ask Anna?

MOTHER You had better!

KERSTI (*Picks up her alpenhorn*)

"Too-la-loo, Ann at Boorness!
Do you see my cosset cow
Over there at your place?"

MATS (*Answering from a distance in a dear tenor voice*)
"Too-la-loo, so I do.

Come at once:

Cosset cow is here now!"

MOTHER What a deep voice Anna has got!

KERSTI She has been calling her cows since the sun began to set.

MOTHER What do you hear down there in the valley, child?

KERSTI The big bell of the cow, the low bell of the goat....

MOTHER Oh, no!

KERSTI I can hear the cock crowing and the dog barking, the gun banging and the cart clanking, and the oars saying "duck-duck" in the rowlocks.

MOTHER Whose cock do you mean, and whose dog?

KERSTI The miller's.

MOTHER What's his name? Is it Anna?

(*Kersti looks embarrassed and does not answer*)

MOTHER What do you see down there in the valley?

KERSTI Jag ser vattenhjulet i forsen, jag ser röken från skorsten...

MODERN Vilkens skorsten? Kvarnfolkets?

KERSTI Det kvällas, moder!

MODERN Jag skall gå! innan det mörknar!...
(*reser sig*)

Detta var den längsta söndag jag levat!
Vilken lukt är det, jag förnimmer?

KERSTI Det luktar skog, det luktar kräk, det luktar hö.

MODERN Nä du, det var skvallerbär, du plockade!
(*försjunknen i sina tankar*)
Hur käckt var det då, och hur lett är det nu!

KERSTI Det mörknar, moder!

MODERN Jag ser det, doter min! Mörkret faller tjockt som en fall, och nu stiger jag utföre.... utföre!
Men bli du och vakta på ystan! Lit på mig, jag ser nog på röken om elden slocknar!

KERSTI Elden skall inte slockna, lit på mig du mor.

MODERN God natt då! Glöm inte läsa aftonbön!

KERSTI God natt, mor!

MODERN "Hur käckt var det då, hur lett är det nu?" -
Glöm inte aftonbön!

(*Går ut till vänster. Kersti öppnar dörren till fåboden; man ser en gryta över elden, som hon ansar; kommer ut och tar luren sedan hon sett efter att Modern gått. Hon blåser i luren.*)

KERSTI The water-wheel in the mill-race, the smoke from the chimney....

MOTHER Whose chimney? The mill-folk's, I suppose?

KERSTI It's growing dark, mother.

MOTHER I am going! before it grows still darker!...
(*She rises to her feet*)
This has been the longest Sunday in all my life!
What kind of a smell is that?

KERSTI I smell the woods; I smell the cattle;
I smell the hay.

MOTHER No, it was tattle-berries you were picking!
(*For a while she stands still, lost in thought*)
The joy that was mine has been turned into woe!

KERSTI It is growing dark, mother!

MOTHER So I see, daughter mine. The darkness is coming down on us heavy as a pall, and downward goes my path now.... ever downward! But you must stay to watch the curds. And trust me to see if you let the fire go out.

KERSTI Trust me to see that the fire won't go out, mother.

MOTHER Good night, then. And don't forget your evening prayers!

KERSTI Good night, mother.

MOTHER "The joy that was mine has been turned into woe!" - Don't forget your evening prayers!

(*She goes out to the left. Kersti opens the door of the hut. A big pot is seen hanging over the fire, on which she puts more wood; coming out again, she looks around to make sure that her mother is gone; then she picks up the alpenhorn and sounds another wordless melody on it.*)

2 **MATS** (*svarar från höger i fjärran*)

Kersti lilla,
Kersti lilla!
Lille sover i skogen.

KERSTI Tullerilull!
Lever han än?
Lever han långt bort i skogen?

MATS (*i fjärran*)
Jo men gör han! jo men gör han!
Lille ligger i vaggan sin, Långt, långt bort i skogen.

KERSTI Ta av dig skon och mjölka kon och ge den lille go dricka!
Jag har förfall; jag får 'nt gå vall,
jag hjälper mor till att koka.

MATS (*i fjärran*)
Vinden blåser och björka går och Lille sover så gott ändå,
Kersti, Kersti lilla!

(*Det börjar blåsa; scenen ligger i skugga, men högst uppe på granskogen till höger lysar solen ännu. Då höres runt omkring och bakom, först fjärran, sedan närmare: hojt och rop av dreffolk, grenar som brytas, hundskall, tramp i galopp och trav, skott, harskramlor, brak av fallande träd, försens brus, som tilltager.*)

Därpå hörs flera jaktborn. Kersti förblir stående förskräckt seende sig omkring; när bullret avlägsnat sig och upphört, går hon in i boden och bär ut granvisruskor, som hon lägger på marken och betäcker med en brokig matta; därpå ställer hon upp två avbarkade unga granar med riset kvar i topparna på var sida om dörren; därpå går hon till tjärnen och tar upp vita näckrosor av vilka hon binder en krans till sitt huvud. Mats kommer nu in från vänster med barnet i en skinnpåse, försedd med remmar.

2 **MATS** (*is heard singing outside, on the right-hand side*)

Kersti dearest,
Kersti dearest,
Baby sleeps in the forest.

KERSTI Dillery-dell!
Fareth he well,
Fareth he well far in the forest?

MATS (*answers as before*)
Nothing to fear! Nothing to fear!
Baby sleeps in his cradle here, Far, far, in the forest!

KERSTI Haste to the house and milk the cows,
And see that baby lacks nothing.
I cannot come, must stay at home,
Helping my folks with the baking.

MATS (*answers as before*)
Birches nod in the blowing breeze,
But baby slumbers in perfect peace,
Kersti, Kersti, dearest!

(*A strong wind springs up. The centre of the stage grows dark, but the sun is still shining on the tops of spruces on the hillside. Very faintly at first, then more and more clearly, the yells and cries of a gang of game beaters are heard. These are followed by the snapping of branches, the baying of hounds, the trampling of horses in trot and gallop, the cracking of guns, the snarling of rattles, the crashing of trees that fall, and, above all, the constantly rising roar of the waterfall.*)

Finally a canon is sounded by ten hunting-horns. Badly frightened, Kersti stands staring in every direction while the noise lasts. When it has died away in the distance and the woods are silent again, she brings bunches of spruce branches and spreads them on the ground, covering them at last with a brightly coloured rag carpet. Next she fetches two young spruce-trees that have been stripped of branches and bark, so that only their tops remain green. These she

places beside the door of the hut, one on either side. Then she goes to the tarn and picks a number of white water-lilies, which she binds into a wreath. Mats enters from the left, carrying a baby in a cradle of leather with straps attached to it.)

3 **KERSTI** Lille, lille, gulle, sover han än?

MATS Men gör han så!

KERSTI Kom skall han vyssa i trät!

(De fäster vaggan mellan de båda björkarna, som gungar för vinden.)

KERSTI "Och vinden blåser, och björka går; den lille sover så snällt ändå"... Mats, hörde du jakten?

MATS Inte går någon jakt så sent på dagen!

KERSTI Men jag hörde'n!

MATS Inte!... Vad sa mor?

KERSTI Hon plåga mig, så hon kunde plåga livet ur mig.

MATS Ja, Kersti lilla, frid och lycka kommer oss icke till del, förrän vårt förbund blivit helgat och lillen är döpt.

KERSTI Så länge föräldrarna stå emot, få vi ingen vigsel; men vi skola bedja Gud välsigna vårt förbund, innan vi ge lillen namn!

MATS Så hade vi sagt, och må vi nu göra't!

KERSTI Rustningarna har jag allt i ordning, kan du se't?

MATS Vål har du lagat det; stackare vi, och ett stackars bröllop.

KERSTI Må Gud se i våra hjärtan och sinnen, att intet svek där bor ... stor sak med resten! Har du boken med?

MATS Jag har'na! Men det är väl inte syndigt, Kersti lilla?

3 **KERSTI** Baby, baby darling! Is he still asleep?

MATS Indeed he is!

KERSTI Bring him here, and we'll let the trees rock him.

(They hang the cradle between the two birches that are swayed gently by the wind.)

KERSTI "Birches nod in the blowing breeze, but baby slumbers in perfect peace"... Did you hear the hunt, Mats?

MATS No hunt at this time of day, girl!

KERSTI But I heard it!

MATS Hardly!... What did your Mother have to say?

KERSTI She bothered me until I thought she would bother the life out of me.

MATS Yes, dear, there can be no peace or happiness for us until our union has been hallowed and our baby baptised.

KERSTI As long as the old folk resist there can be no wedding. But we must pray the Lord to bless our union before we give baby a name.

MATS So we have agreed, and now it may as well be done.

KERSTI Everything is ready, as you see.

MATS It's well done, but—we're a sorry couple for all that, and a sorry wedding we're having.

KERSTI Let the Lord look into our minds and hearts, and if they hold no evil—what matters the rest? Have you brought the Book?

MATS I have. But are you sure, dear, that what we mean to do is not sinful?

KERSTI Långt ifrå; jordegumman får ju ge nöddop hon!

MATS Ja, hon!

KERSTI *(Lägger kransen på huvudet)* Må vi så börja?

MATS I Herrans namn!

Må vi aldrig få ångra't!

(De faller på knä mitt emot varann på mattan; Mats räcker fram en ring, som Kersti håller i, medan Mats läser ur psalmboken.)

"Jag Mats Anders Larsson tager dig Kersti Margreta Hansdotter till min äkta hustru att älska dig i nöd och lust, och till ett värdtecken, giver jag dig denna ring."

KERSTI "Jag Kersti Margreta Hansdotter tager dig Mats Anders Larsson till min äkta man att älska dig i nöd och lust, och till ett värdtecken mottager jag denna ring."

(De gör en kort, tyst bön och reser sig; fatta varandras händer; men kyssas inte)

MATS Ja, Kersti lilla, nu är du min, inför Gud; vad människor sedan må säga kvittar osslika.

KERSTI Det skall spörjas!

MATS Kersti lilla, vad har vi så till måltid?

KERSTI Slätt intet, Mats!

MATS Så må vi röka en pipa tobak

(De sätter sig på var sin trefot och röker sedan de slagit eld med stål och flinta.)

MATS Vad talte du om jakten, nunnas, Kersti?

KERSTI Nu vändar jag icke mer, Mats, sen jag fattar vad det var för slags folk; jag vändar icke!

MATS Bättre icke, då! ... Ser du hur lullan går som av sig själver!

KERSTI Why should it be? Don't you know that the midwife can baptise in case of need?

MATS Well, that's the midwife!

KERSTI *(Putting the wreath on her head)* Let us begin!

MATS In the name of the Lord!

And may we never come to regret it!

(They kneel on the carpet, facing each other; Mats takes out a ring, which they hold between them while he is reading out of the prayer-book)

"I, Mats Anders Larsson, take you, Kersti Margreta Hansdaughter, to be my wedded wife, whom I will love in good days and bad, and in token thereof I give you this ring."

KERSTI "I, Kersti Margreta Hansdaughter, take you, Mats Anders Larsson, to be my wedded husband, whom I will love in good days and bad, and in token thereof I give you this ring."

(They pray in silence for a while; then they rise and take hold of each other's hands, but they do not kiss each other)

MATS Now you are mine in the sight of God, dear, and after this we won't mind what people may say.

KERSTI That remains to be seen.

MATS And what have we to eat, dear?

KERSTI Nothing at all, Mats!

MATS Then there is nothing left but to smoke.

(They seat themselves on two small, three-legged stools and use flint and steel to light their pipes.)

MATS What was that you said about the hunt just now?

KERSTI I haven't the heart to tell, Mats I haven't the heart since I guessed what folk they were.

MATS Better not, maybe!... Look at the cradle—going as if it could rock itself.

KERSTI Det är blåsten, Mats! Det är blåsten, som rör i björkarna!

MATS Men blåsten rör icke i granarne !

KERSTI Nej, men gör den ej! Ja, det är otyg ute i kvällar!

MATS Säg'et inte!

KERSTI Ser du min rök drar norrut!

MATS Och min söderpå!

KERSTI Och myggen dansar...

MATS Som på bröllop....

KERSTI Är vi gladare nu, syns du?

MATS Svårligen!

KERSTI Hör du orren spelar?

MATS Som på bröllop....

KERSTI Men ingen körk-klocka ringer....

MATS De är trötta efter söndagsringningen....
Vad ska vi kalla den lille?

KERSTI (*vilt*) Påhäng, oheld, nödtvång, kronrövare....

MATS Varför kronrövare?

KERSTI Därför och därför och därför ... för att jag icke finge bära krona, om så vi ock vunne ett rätt bröllop! Vad han skall heta? Brudskämmare, modersorg, skogspilt!

MATS Ont får, den ont gör!

KERSTI Säg det!

(*Modern syns uppe i granskogen, betraktande Mats och Kersti*)

MATS Det råder onda ögon här!

KERSTI Och onda tankar ... Du brygger och jag dricker: du mal och jag bakar.

KERSTI That's the wind, Mats; the wind in the birches.

MATS But there is no wind in the spruces over there.

KERSTI So I see. Surely the evil ones are abroad tonight.

MATS Don't talk of them!

KERSTI Do you see my smoke going northward?

MATS And mine southward!

KERSTI The gnats are dancing....

MATS Which means a wedding....

KERSTI Do you think we are happier now?

MATS Hardly!

KERSTI Do you hear the cry of the blackcock?

MATS A sure sign of wedding....

KERSTI But not a single church bell to be heard...

MATS It's Sunday, and the ringing during the day has made them tired. What shall we call the little one?

KERSTI (*In wild rebellion*) Burden and Ill-luck and Un-asked and crown-thief....

MATS Why crown-thief?

KERSTI Because and because and because... Even if we get a real wedding, I can wear no crown! What should he be called? Bride-spoil, Mother-woe, Forest-find!

MATS Badly fares who badly does!

KERSTI Yes, that's for you to say!

(*The Mother of Kersti appears on the hillside among the spruces and stands looking at Mats and her daughter*)

MATS There are evil eyes about!

KERSTI And evil thoughts.... What you brew I have to drink. What you grind I have to bake.

(*Modern försvinner*)

MATS Vet du varför våra gamle hatade varandra så okristligt?

KERSTI Det rörde sig om jordagods ! Om mannamån och orätt fångat, om döva domaren och... allt ont, ont, ont!

MATS Och så blev hatet kärlighet, älskog, brånad....

KERSTI Men förgiftigt, allt!

MATS Så mörkt, när hatet kom!

KERSTI (*kastar bort sin krans i tjärnen*)

Det må du säga! Skam få kransen, när kronan icke kom ...

MATS Säg inte!

KERSTI Som stavkarl, som strykare, som skojare, så håller vi bröllop... Man äter't inte, man dricker't inte, men det smakar; det är tobaken! Det är brudkosten! Elden slocknar under grytan, gå och bär ved, Mats, det är dansen!

MATS Om märkena tala, så är du född till dronning!

KERSTI Törhända! Att mjölka kor slätt icke!

MATS Lille, lille, Herre Je, det livet!

KERSTI Stackare, lille! Vad blir av oss? Vad står oss för?... Gå efter ved Mats! Ystan stannar, och då får jag stryk av mor. Gå Mats!

MATS Du Kersti, tjänade hos min far en gång; nu tjänar jag dig; han var hård mot dig; därför skall jag vara snäll!

KERSTI Du är god, du, Mats, det är inte jag! Vore jag!

MATS Bliv!

(*The Mother disappears*)

MATS Can you tell what made our families hate each other so fiercely?

KERSTI It had to do with land—with bought favours, and ill-gotten gains, and corrupt judges, and—everything that's bad, bad, bad!

MATS And then the hatred turned into liking, love, lust...

KERSTI All of it poisoned....

MATS How dark it turns when the hatred breaks through!

KERSTI (*throwing her wreath into the tarn*)

Well may you say so! The devil take the wreath, as I can't have a crown....

MATS Don't say that!

KERSTI We hold wedding like beggars, and rascals, and roving folk.... What is it you cannot eat or drink, but that tastes good for all that? It's tobacco—and that's all you get for a wedding-feast! The fire under the kettle is going out, Mats. Go and fetch some wood. It's all the dancing there will be.

MATS If tokens tell the truth, you were born to be a queen!

KERSTI Maybe! Surely not to milk the cows!

MATS And the baby, the baby, the dear little thing!

KERSTI The poor dear! Oh, what will become of us? What can be in store for us? Get some wood, Mats! Mother will beat me if the milk doesn't curdle. Go, Mats!

MATS There was a time when you served my father, Kersti, and now it's my turn to serve you. Because he was harsh to you, I'll be good to you!

KERSTI Yes, Mats, you are good, but I am not. If I only were!

MATS Try to be!

KERSTI Mats, bliv ond du, får du se, om du kan!

MATS Inte menar du det!

KERSTI Ho kan veta't! . . . Skynda dig, Mats, gå, det kommer någon, jag känner stegen, det är mor!

MATS Är det mor?—Och lillan?

KERSTI (*tar upp mattan och kastar över vaggan; därpå tar hon sin päls från bodväggen och brer ovanpå*)
Gå, gå, gå!!

MATS Akta lillan! Akta'n
(*går ut åt höger*)

KERSTI Ja-men, ja-men!

4 **MODERN** (*in från vänster*)

Var det Anna, som var här?

KERSTI Ja, det var!

MODERN (*fixerar Kersti*)

Och det var hon som gick?... Och är så grov i rösten?

KERSTI Kantänka!

MODERN Och brudstängerna högg hon och riset med?

KERSTI Var det konstigt!

MODERN (*drar Kersti i håret*)

Lögnerska, slyna, fördärverska ..

KERSTI (*lyfter handen*)

Vet du skäms!

MODERN Lyfter du hand mot din mor, löpande kona!

Var det Mats, som lärde dig!

Matses far drev oss från gård och grund, och du tar sonen i famn, doter min! ... O!

KERSTI O! för det!

MODERN (*pekar åt vaggan*) Vad har du där?

KERSTI Try to be bad, Mats, and we'll see if you can.

MATS You don't mean it!

KERSTI Who can tell?—Get away from here, Mats, and hurry up! Somebody is coming. I know her steps. It's mother!

MATS Your mother?—And how about the baby?

KERSTI (*picks up the carpet and throws it across the cradle; then she takes her sheepskin coat that has been hanging on the outside wall of the hut and spreads it on top of the carpet*) Go, go, go!

MATS Be careful about baby—be careful now!
(*he goes out*)

KERSTI Of course, of course!

4 **MOTHER** (*entering from the left*)

Was it Anna that was here?

KERSTI It was.

MOTHER (*looking hard at Kersti*)

And she left when I came?—What a voice she has!

KERSTI Yes, has she not?

MOTHER And she cut the wedding poles, too, and spread the spruce?

KERSTI What is strange about that?

MOTHER (*pulling Kersti by the hair*)

Storyteller, hussy, strumpet....

KERSTI (*raising her hand against her Mother*)

Take care!

MOTHER Will you lay hand on your own Mother, you trull? Is that what Mats has been teaching you? His father drove us from house and home, and now you take the son in your arms, daughter mine.... O!

KERSTI That such things can be said.... O!

MOTHER (*pointing to the cradle*) What have you there?

KERSTI Jag luftar kläder!

MODERN Småkläder!

KERSTI Inte så små!

MODERN Vad har du i lullan?

KERSTI Småkläder, men icke för små.

MODERN Det är barnet!

KERSTI Vilket?

MODERN Ditt!

KERSTI Finns inte!

MODERN Vill du svära?

KERSTI Jag svär! Så må Forskarl ta mig, om jag ljuger!

MODERN Du skall icke svärja till skam!

KERSTI Till någon annan aldrig!

MODERN (*sätter sig*) Det går ett tal i byn!

KERSTI Å!

MODERN Ett underligt tal!

KERSTI Kors, nej!

MODERN Det talas, att Mats skall få kvarnen!

KERSTI (*reser på sig*) Är det sanningen?

MODERN Lika sant som att ett otåligt sinne drar olycka på sig!

KERSTI Ska Mats få kvarnen? Då lär han gifta sig?

MODERN Det spörs, det ock!

KERSTI Med vem?

MODERN Vem det vara må, och den hans kärlekssinne faller på, likvisst en kronbrud.

KERSTI O!

MODERN O! Du har gull på fingret!

KERSTI Clothes to be aired.

MOTHER Small ones, I guess.

KERSTI Not so very.

MOTHER And inside the cradle?

KERSTI Small wash—not for small ones.

MOTHER The child is there!

KERSTI What child?

MOTHER Yours!

KERSTI There is no such thing!

MOTHER Will you swear?

KERSTI I swear! May the Neck get me if I lie!

MOTHER You shouldn't swear by the evil one.

KERSTI I will swear by no one else!

MOTHER (*seating herself*) There is talk in the village.

KERSTI Indeed?

MOTHER A queer sort of talk.

KERSTI No, really?

MOTHER They say that Mats is to have the mill.

KERSTI (*rising*) Is it true?

MOTHER As true as it is that rashness always gets into trouble.

KERSTI So Mats gets the mill? Then he will marry, I guess?

MOTHER They talk of that, too.

KERSTI Whom do you think?

MOTHER Whoever it be that his fancy will take—the crown she must surely be able to wear.

KERSTI Oh!

MOTHER Oh, indeed!—There is gold on your finger.

KERSTI Jo!

MODERN Är du fäst?

KERSTI Jo!

MODERN Men kronan? (*Kersti tiger*)

Har du tappat na?

KERSTI (*går orolig av och an*)

Vet du, att jag spåddes till krona?

MODERN Lapperi, snack; en jungfrus krona är däjligare än en dronnings! Säll den, som bär na med äran!

KERSTI O!

MODERN O! Fattiga voro vi; onda kränkte oss; ofärd kom på! Ve oss!

KERSTI Fattiga voro vi, rika bli vi! Lyckan kommer!

MODERN Två släkter i hat; eld och vatten; nu kokar det!

KERSTI Elden brände, vattnet släckte; nu blir det varmt!

MODERN (*reser sig för att gå*)

“Hur käckt var det då, hur lett är det nu?”

Där ligger en krans i vattnet, var är kronan? (*går ut*)

KERSTI Hon kommer, hon kommer!

(*Forskarlen/Näcken syns i starkt vitt ljus uppe vid fallet. Han är klädd i en silvertunika. med ett vassgrönt skärp om livet och röd mössa. Blond och ung med hängande blont hår. Han spelar på gyllene viol med silverstråke.*)

[5] FORSKARLEN (*sjunger och spelar*)

Jag förhoppas, jag förhoppas att min förlössare lever.

KERSTI (*som först stått försjunken i tankar; får se Forskarlen och när han slutat andra reprisen yttrar hon spotskt*)

KERSTI There is.

MOTHER Are you pledged?

KERSTI I am.

MOTHER And the crown? (*Kersti does not reply*)

Have you lost it?

KERSTI (*walking back and forth restlessly*)

You know, it was foretold that I should wear a crown.

MOTHER Stuff and nonsense! A virgin's crown is more beautiful than a queen's. And happy is she who wears it with honour!

KERSTI Oh!

MOTHER And oh, indeed!—Little we had. Wrong we suffered. Badly we fared. Alas the day!

KERSTI Little we had, but shall have plenty! Luck is near!

MOTHER Race against race, hating and hated; fire and water: now it's coming to a boil.

KERSTI Water may cool what the fire has heated. All will be well!

MOTHER (*rising to leave*) “The joy that was mine has been turned into woe.” There is a wreath floating on the water—where's the crown? (*she goes out*)

KERSTI It will come, it will come!

(*The Neck appears at the foot of the falls surrounded by a bright, white light; he wears a red cap, and a silvery tunic fastened about the waist with a green sash; he is young and fair, with blond hair that is falling down his back; he has a fiddle of gold with a bow of silver.*)

[5] NECK (*plays to his own singing*)

“I am hoping that my Redeemer still liveth.”

KERSTI (*who has been lost in thought, becomes aware of the Neck; when he has repeated his song twice, she remarks sneeringly*)

Int' har du nån förlössare!

(*Forskarlen betraktar henne sorgset.*)

KERSTI Är du tyst nu, får du spela på mitt bröllop!

(*Forskarlen nickar bifall och klippan faller igen över honom*)

[6] JORDEGUMMAN (*in, bakifrån boden, klädd i en svart lång cirkelkappa samt svart kråka. Under kappan bär hon en väska. Hon vänder inte ryggen till*)
God afton lilla jungfrun! Kommer väl icke och stör?

KERSTI Är det jordegumman, madam Larsson?

JORDEGUMMAN Ja visst det! Det var ju jag som hjälpte lilla jungfrun....

KERSTI Jo, jo; men ni lovade att aldrig tal' om'et mer!

JORDEGUMMAN Vi ska inte heller tala om det! Men ... hur står det nu till med den lille?

KERSTI (*otålig*) Det är nog så bra!

JORDEGUMMAN Hör nu, var inte så otålig lilla jungfrun....

KERSTI Vem sa, att jag är det?

JORDEGUMMAN Det sa den lilla korta rösten och den lilla lätta foten! ... Men det är gull på fingret ser jag. Då får jag komma med på bröllop snart!

KERSTI I?

JORDEGUMMAN På barn dop är jag självskrivnen, men på bröllop har jag aldrig varit... Jag tycker det skulle vara så roligt!

KERSTI Tänker nog det!

JORDEGUMMAN Av alla människans dygder finns det en, som jag värderar mest....

KERSTI Dygden är det svårigen.

There is no redeemer for you, I can tell you!

(*The Neck pauses for a while and looks sadly at her.*)

KERSTI If you'll keep quiet I'll let you play at my wedding!

(*The Neck nods assent and vanishes into the rock behind the falls*)

[6] MIDWIFE (*enters from behind the hut wearing a wide black cloak and a close-fitting black hood; she carries a bag under her cloak, and she is very careful never to let her back be seen*) Good evening, my dear. I hope my visit is not inconvenient.

KERSTI You are the midwife- Mrs. Larsson- are you not?

MIDWIFE Of course, I am. It was I that helped you, my dear....

KERSTI Oh, yes; but you promised never to speak of it.

MIDWIFE And we won't! How—is the little one doing?

KERSTI (*impatiently*) Oh, well enough!

MIDWIFE Better not be too impatient, dear....

KERSTI Who says I am?

MIDWIFE The snappy voice and the tap of the little foot! But now there is gold on your finger, I see. Then I shall be asked to a wedding shortly, I think.

KERSTI You?

MIDWIFE I am always at the baptism, but can never get to a wedding—and I think it would be such fun!

KERSTI No doubt it would!

MIDWIFE Of all human virtues, there is one I value above the rest....

KERSTI I don't suppose it is chastity.

JORDEGUMMAN Det som inte finns är ovärderligt. Men tacksamheten, si, den värderar jag.

KERSTI Blev I betalad?

JORDEGUMMAN Det finns tjänster, som inte låta avspisa sig med pengar!

KERSTI Och människor, som aldrig låta avspisa sig

JORDEGUMMAN Alldeles rätt min pulla; och till den sorten hör jag,...

KERSTI Jag märker't!

JORDEGUMMAN Jag,.... och en till!

KERSTI Hocken?

JORDEGUMMAN Länsman!

KERSTI (*far samman*) Länsman?

JORDEGUMMAN Ja! Länsman! Det är en sådan märkelig man, Jag känner ingen, som kan lagen utantill, från pärm till pärm som han... I och jag skulle aldrig kunna lära oss den som han! Men... det finns ett kapitel, som jag i egenskap av jordegumma måste ha lärt mig utantill... det är det för märkvärdiga fjortonde kapitlet; det är för märkvärdigt med sina många paragrafer... Vad nu då?

KERSTI (*uppskakad*) Säg vad I vet!

JORDEGUMMAN Jag vet rakt ingenting... jag är bara en fattig gumma, som har kommit för att låna hus över natten... ..

KERSTI Här, låna hus?

JORDEGUMMAN Just här!

KERSTI Gå er väg!

JORDEGUMMAN Jag kan inte gå i skogen om mörka natten.

KERSTI (*tar en käpp och botar*)

Då skall I få löpa där!

MIDWIFE What no one has, is beyond value. That which I put value on is gratitude.

KERSTI You were paid, were you not?

MIDWIFE There are services that money can't pay.

KERSTI And people you cannot get rid of.

MIDWIFE Exactly, my dear, and of those I am one....

KERSTI So I find.

MIDWIFE And there is another,

KERSTI Who can that be?

MIDWIFE The Sheriff!

KERSTI (*startled*) The Sheriff?

MIDWIFE Yes, the Sheriff. He is a very remarkable man, and I have heard of no one who knows the law as he does, from cover to cover.... You and I could never get all that into our heads, but—there is one chapter I have to know by heart, being a midwife... And a most remarkable chapter it is, with a most remarkable number of paragraphs.... What's the matter?

KERSTI (*agitated*) Tell me what you know.

MIDWIFE Nothing at all... I am nothing but a poor old woman who has come here to get lodging for the night....

KERSTI Lodging here?

MIDWIFE Right here.

KERSTI Begone!

MIDWIFE I can't be walking the woods in the dark of the night.

KERSTI (*threatening her with a stick*)

If you won't walk, I'll make you run.

JORDEGUMMAN (*drar sig något baklänges utan att vända sig om*)

Å vi där, å vi där nu! Låt nu käppen vara, annar....

KERSTI Annars?

JORDEGUMMAN Det blir vid länsman, förstås! och fjortonde kapitlet ..

KERSTI (*lyfter käppen för att slå*)

Gå till hel, fördömda häxa!

(*Käppen faller sönder i bitar.*)

JORDEGUMMAN Haha! Haha!

KERSTI (*tar upp elldonet och slår eld.*)

I Kristi pinos namn, vik hädan!

JORDEGUMMAN (*vänder nu ryggen till och man ser densamma såsom ryggen på en räv med hängande svans, varpå hon flyr ut i galopp, väsande*)

Vi råkas på bröllopet, bjudna, bjudna!

Med länsman! Med länsman! Å! Dsi ! Å I Dsi I Å! Dsi!

[7] (*Kersti ensam; först villrådig går till tjärn såsom hon ville kasta sig i; därpå av och an framför vaggan; så tar hon av sig koftan och lägger ovanpå. de andra plaggen i vaggan. Sätter sig sedan på stolen vid bodens dörr; med händerna i ansiktet. Nu börjar släpstenen snurra och väsa; så bör man små pinglor som getternas; i granskogen tändas små vita ljus, och koskällor höras tätt inpå; därpå syns Forskarlen, som börjar sjunga om sin strof.*)

FORSKARLEN "Jag förhoppas, jag förhoppas, att min förlossare lever."

MIDWIFE (*moving back a couple of steps without turning about*)

Have we got that far now? You had better leave the stick alone, or....

KERSTI Or what?

MIDWIFE The Sheriff, of course, and that chapter I spoke of....

KERSTI (*with the stick raised for a blow*)

Go to the devil, you cursed witch!

(*the stick breaks into small pieces*)

MIDWIFE Ha-ha! Ha-ha!

KERSTI (*picks up the flint and steel, and strikes fire*)

In the name of Christ and His Passion, get thee gone!

MIDWIFE (*turns and runs out with the galloping movement of a wild thing; her back, which then becomes visible, looks like that of a fox and ends in a sweeping, bushy tail; she hisses*)

We'll meet at the wedding, bid or unbid!

And the Sheriff, too! Ad-zec! Ad-zec! Ad-zec!

[7] (*Kersti takes a few faltering steps in direction of the tarn, as if she meant to throw herself into the water. Then she begins to walk up and down in front of the cradle. After a while she takes off the round Dalecarlian jacket she is wearing and puts it on top of the clothing already covering the cradle. Finally she sits down on one of the stools by the corner of the hut and buries her face in her hands. The grindstone begins to whirl with a hissing sound. Little bells, like those worn by goats, are heard ringing in the woods. Little white flames appear among the spruces on the hillside. Cow-bells are heard dose by. The Neck appears as before.*)

NECK "I am hoping, I am hoping that my Redeemer still liveth."

(Kersti har rest sig och står förstelnad av fasa. Nu höres från tjärnen ljud som av en glasharmonika; ett vitklätt-barn, osynligt för Kersti, stiger upp mellan näckrosorna i tjärnen, går fram till vaggan; nu blir det tyst på scenen; slipstenen stannar. Forskarlen försvinner, alla vätte tjugen slocknar utom ett. Det vita barnet, allttjämt osynligt för Kersti, rör saktat på vaggan, lyss, och synes sorgset stående. Faller i gråt och döljer ansiktet med ärmen. Glasharmonikan höres allttjämt. Därpå tar det vita barnet och plockar sönder vita näckrosor så att bladen faller på vaggan, kysser på den och går ner i tjärnen igen. Då slocknar sista ljuset, och glasharmonikan uppbör att spela.)

8 **JORDEGUMMAN** (*in igen med väskan synlig*)
Nu kanske jag får komma; nu kanske jungfrun tar emot jordegumman !

KERSTI Vad ger I?

JORDEGUMMAN (*tar upp en brudkrona ur väskan*)
Den här! ..

KERSTI Vad tar I?

JORDEGUMMAN (*pekar på vaggan*)
Du ser'et, jag ser'et, hela världen ser'et, och det finns ej ändå!

KERSTI Så ta't !

JORDEGUMMAN (*går till vaggan*) Jag har't!
(*Hon tar oförmärkt något ur vaggan och lägger det väskan, som hon döljer under kappan.*) Må jag så komma på bröllop?

KERSTI Kom!

JORDEGUMMAN Sä g välkommen!

KERSTI Då ljög jag!

JORDEGUMMAN Öva dig ..

(Kersti rises horror-stricken and stands like a statue. Tones like those produced by a harmonica are heard from the tarn. Unseen by Kersti, the Child in white emerges from among the water-lilies and goes to the cradle. Then all sounds die out. The grindstone comes to a stop. The Neck disappears. All the will-o'-the-wisps but one go out. Still unseen by Kersti, the Child in white rocks the cradle gently, puts his ear dose to it, and draws back with an expression of great sadness. At last he bursts into tears and covers his face with one arm. During this scene the beltlike tones from the tarn continue. The Child in white picks several water-lilies to pieces and strews them on the cradle, which he finally kisses before he descends into the tarn again. Then the last will-o'-the-wisp disappears and the harmonica can no longer be heard.)

8 **MIDWIFE** (*enters again, carrying her bag so that it can be seen*) Perhaps I shall be more welcome this time. Does the fair maiden care to see the midwife now?

KERSTI What do you bring?

MIDWIFE (*taking a bridal crown from her bag*)
This!

KERSTI What do you take?

MIDWIFE (*pointing toward the cradle*)
You see it, I see it, the whole world sees it, and yet it is not there.

KERSTI Take it, then!

MIDWIFE (*goes to the cradle*)
I have it. (*she takes stealthily something from the cradle and drops it into her bag, which she then hides under her cloak again*) Can I come to the wedding now?

KERSTI Yes, come.

MIDWIFE You must say that I'll be welcome.

KERSTI That would be a lie.

MIDWIFE You must practise....

KERSTI Du är välkommen... om du går nu!

JORDEGUMMAN (*drar sig ut baklänges*)

Fyra virv om varv,
Åtta slriv om slrav,
Fyra stå i sky,
Fyra visa väg te by! (*ut*)

9 **MATS** (*utanför scenen, jublande*)
Kom snälla snälla snälla, kom snälla snälla!

(Kersti lyssnar, glad, svällande av stolthet och mod. Mats in med ett vedfång; glad. Kersti emot honom.)

KERSTI Träffte du nå'n?

MATS Jo men! . . . Här ska stånda bröllop
(*Kastar veden in i stugan*)
Låt grytan koka över, jag kokar ock.

KERSTI Var det far?

MATS Far och mor! Och kvarnen får jag!

KERSTI (*visar kronan*) Ser du vad jag...?

MATS Var fick du den?

KERSTI Min mor gav'na!

MATS Var hon här?

KERSTI Glad var hon!

MATS Men lillen, lillen, lillen!

KERSTI Sätt dig, Mats! Sätt dig! Jag är inte rådvill.

MATS (*sätter sig*) Lillen, lillen!

KERSTI Så ja! - Mats! Nu då det mörka kan gå över, och livet leker, tror du ej att vi med tålmod skulle nå långa vägar....

MATS Men raka vägar....

KERSTI Förvisso, raka och korta!

KERSTI Welcome, then—if you'll only leave me now!

MIDWIFE (*withdrawing backwards*)
Four that whirl and twirl;
Eight that hurl and purl;
Four that flip-flap in a row;
Four that question where to go. (*she disappears*)

9 **MATS** (*is heard triumphantly outside*)
Come, cosset, cosset, cosset; come, cosset, cosset!

(As Kersti bears him a happy look comes into her face, and she seems to swell with pride and new courage. Mats enters, with an armful of wood, looking joyful.)

KERSTI (*going to meet him*) Did you see anybody?

MATS I did!—Now for the wedding! (*he dumps the wood into the but*) Let the kettle boil over—I am boiling, too.

KERSTI Was it your father?

MATS Father and Mother. And I get the mill!

KERSTI (*showing her crown*) Do you see what L...?

MATS Where did you get it?

KERSTI Mother brought it for me.

MATS Has she been here?

KERSTI Happy as anything!

MATS But the baby, the baby!

KERSTI Sit down, Mats! Sit down! You know I can always find a way!

MATS (*seating himself*) But the baby!

KERSTI There now! - Listen! Now, when trouble is on the wane and life is smiling, don't you think a little patience might carry us very far....

MATS If only the course be straight....

KERSTI Of course, straight and short.

MATS Vad vill du?

KERSTI För det stora skall nås, må det lilla förs mås!

MATS Har du lärt tala rent?

KERSTI Bida litt!

MATS Jag bidar!

KERSTI De gamla ha satt villkor!

MATS Jag känner't!

KERSTI En kronbrud kräver de! Vad är en kronbrud?
Den som bär kronan!

MATS Med äran!

KERSTI Med eller utan! Det inte syns, det ingen vet,
det inte finns!

MATS Må jag tänka! (*Han tänker*)
Javål! Men vidare!

KERSTI Det stora nås, om det lilla försmås!

MATS Men inte de n lille!

KERSTI Sviker du nu?

MATS Jag sviker inte! Inte dig, Kersti lilla!

KERSTI Vi säger nu: lysningen har skett, bröllopet
rustas, men den lille sover i skogen. Vem mjölkar kon.
Vem slår i skon och ger den lille dricka?
Vem, vem, vem?

MATS Du må spörja't! (*Tänker*)
Om man tordes... sa du något?

KERSTI Slätt intet.

MATS Det tycktes mig!... Om man tordes....

KERSTI Säg!

MATS Nej, säg själv!

MATS What are you after?

KERSTI If the big fish is to be hooked, the small ones
must be overlooked.

MATS Can't you talk plainly?

KERSTI Wait a little!

MATS I am waiting.

KERSTI The old folks make conditions.

MATS Yes, I know.

KERSTI They want a crown bride. What does that
mean if not a bride that wears a crown?

MATS And wears it with honour!

KERSTI With or without! What no one sees and no
one knows does not exist.

MATS Let me think. (*he sits silent for a few moments*)
All right! And furthermore?

KERSTI To hook what's big, you must overlook what's
less.

MATS Which does not mean the little one!

KERSTI Do you mean to prove false?

MATS I don't! Not to you, Kersti!

KERSTI Suppose now—the banns have been read, the
wedding is under way, but the little one sleeps in the
forest. Who will haste to the house, and milk the cows,
and see that baby lacks nothing? Who, I ask?

MATS Well may you ask! (*he broods a while*)
If we only dared.... What was that you said?

KERSTI Not a word.

MATS It seems to me!... If we only dared....

KERSTI What? Say it!

MATS Say it yourself!

KERSTI Du skall!

MATS Någon må se till den lille!

KERSTI Vem?

MATS Det givs bara en.

KERSTI Då är det snart gissat!

MATS Säg då!

KERSTI Du skall säga't !

MATS Det givs bara en, utom vi, som vet om lillen!

KERSTI Vem?

MATS När du vet, varför säger du inte?

KERSTI För att du skall säga't !

MATS Det är jordegumman! Sa du inte så!

KERSTI Jag sa intet, men nu har du sagt! ... Och jag
lyder dig, Mats, du vet det!

MATS Tror jag inte!

KERSTI Men jag har lytt dig! Lille får icke vara i
skogen, måste under tak, blir kalla nätter, och händer.
något, så kommer - länsman!

MATS Länsman! Ja, han kommer!

KERSTI (*rusar upp*) Kommer han?

MATS Om det händer något! ... Välan var finns
jordegumman?

KERSTI Vill du kalla på henne?

MATS Jag vännar hon vore här!

KERSTI Vad ville du henne?

MATS Att hon förde lillen under tak!

KERSTI Vilkens?

MATS Hennas!

KERSTI No, it's for you!

MATS Somebody must take care of the little one.

KERSTI Who?

MATS There is only one.

KERSTI Then it's easy to guess who!

MATS Tell whom you mean.

KERSTI No, you must tell.

MATS Beside ourselves, there is only one who knows
about the baby.

KERSTI Who is that?

MATS If you know, why don't you tell?

KERSTI Because I want you to tell.

MATS It's the midwife, was that what you said?

KERSTI I said nothing, but you did—and, as you
know, I do what you say.

MATS I have my doubts.

KERSTI But what you said I have done already. The
baby can't stay in the woods. It must have shelter when
the nights grow cold. And if anything should happen,
then comes—the Sheriff!

MATS The Sheriff, you say? Yes, so he does!

KERSTI (*lapping to her feet*) Is he coming, you say?

MATS Yes, if something should happen.... Well, where's
the midwife to be found?

KERSTI Would you like to call her?

MATS I wish she were here!

KERSTI And what do you want her to do?

MATS Give the baby a home.

KERSTI With whom?

MATS With herself.

KERSTI För huru länge?

MATS Tills allt är över med bröllopet!

KERSTI Men om lillen sjuknar hos henne?

MATS Så är det bättre än om han fryser i skogen, fryser ihjäl i skogen. (*lyssnar åt vaggan*) Tyst, jag hörde'n!

KERSTI Inte! Han sover ...

MATS Tyst, jag hörde'n!

KERSTI Inte hör du'n!

MATS (*reser sig*) Tyst, jag hörde'n!

KERSTI (*ställer sig framför vaggan*)
Väck inte på'n! Om han skriker, kan nån höra't.

MATS O! ... Tror du, att nån hört honom? Att mor hört honom! ... Detta skulle vi aldrig ha gjort! Kersti lilla!

KERSTI Ogjort vore bäst!

MATS (*svärmodig*) Vi må föra'n i natt till jordemodren! Jag måste ner till byn!

KERSTI Jag ska föra'n!

MATS (*nalkas till vaggan*) För'en!

KERSTI Men väck'en inte!

MATS Jag må dock säga'n go natt!

KERSTI Rör inte!

MATS Tänk, om jag aldri fick se'n mer, den lille!

KERSTI Så skedde dens vilje vi icke kan ändra!

MATS Ske_hans vilje!

KERSTI Du sade't!

MATS Vad sade jag, som förnöjer dig så?

KERSTI For how long?

MATS Till the wedding is over.

KERSTI But if he were taken sick while with her?

MATS Better than have him freeze in the woods—better than have him freeze to death! Take a look at the cradle. I think I heard him!

KERSTI No, he's asleep....

MATS Hush—I heard him.

KERSTI No, you didn't!

MATS (*he rises*) Yes, I did.

KERSTI (*placing herself in front of the cradle*)
Don't you wake him! If he should cry, somebody might hear.

MATS Oh.... Do you think any one has—that your mother may have heard him? Oh, Kersti, we should never have done what we have!

KERSTI Undone were better!

MATS (*dejectedly*) We must take him to the midwife to-night. I must go to the village.

KERSTI I'll take him!

MATS (*going to the cradle*) Do!

KERSTI But don't wake him!

MATS Can't I bid him good night?

KERSTI Don't touch him!

MATS Think if I should never see him again!

KERSTI Then it would be the will of Him whose will we cannot change.

MATS His will be done!

KERSTI Now you have said it!

MATS What have I said that could please you like that?

KERSTI Att, att... du böjer dig under Hans vi!je utan vilken intet sker!

MATS (*enfaldigt*)

Allt som sker är ju hans vilje.

KERSTI Ju!

MATS Go natt då, Kersti lilla, och lille! (*går*)

KERSTI Go natt, Mats!

(*Kersti lossar den tomma vaggan och sänker den i tjärnen. Det vita barnet stiger upp och hotar med fingret. Kersti ryggar. Forskarlen visar sig åter, botande, nu med guldharpa och barhuwad*)

11 FORSKARLEN

Skyarne lyktas, och vattnen stå still,
vattnen stå still;
solen jag såg, när i tidernas värld jag gick;
solen är släckt,
natten är när;
synden är tung älven är djup
Käckt var det då!
Lett är det nu!
Dvalhem och
Kvalhem så heter mitt bo!
O!

(*Kersti har under tiden tagit brudkronan och burit in i boden; när hon sedan släcker under grytan, stiger rök ur skorstenen och på denna synes fantastiskt formade och brokigt färgade ormar, drakar, fåglar etc. När hon kommer ut är hon klädd i kofia, har väska vid sidan och lur i hand. Hon stänger dörren i lås och går, rak, med stolta steg, när Forskarlen sjunger sista strofen.*)

KERSTI That—that—you submit to the will of Him that performeth all things.

MATS (*simply*)

Yes, whatever may happen is His will, of course.

KERSTI Of course!

MATS Good night, then, Kersti dear, and good night, baby! (*he goes out*)

KERSTI Good night, Mats!

(*Kersti loosens the empty cradle from its fastenings and drops it into the tarn, from the waters of which the Child in white rises to threaten her with raised forefinger. At the sight of him Kersti shrinks back. The Neck appears in the same spot as before, but now bareheaded and carrying a golden harp, on which he accompanies himself; he has a threatening look as he sings.*)

11 NECK

Stilled are the waters, dark grows the sky:
Dark grows the sky.
Once in the world of the ages I lived,
Blessed by the sun.
Gone is the light,
Conquered by night.
Deep is my sin,
Black as the tarn.
Joy there is none;
Plenty of woe.
Torture and Shame must I name my abode!
O!

(*While the Neck is singing, Kersti hides the bridal crown in the hid. Then she puts out the fire under the pot. As she does so, the smoke pours in large quantities from the chimney, forming a dark background against which appear fantastically shaped and vividly coloured snakes, dragons, birds, etc. When Kersti comes out of the hut again, she has on a short Dalecarlian jacket and is*

12 AKT 2**Familjerådet i kvarnkammaren**

Kvarnkammaren. Allting är vitt av mjöldamm. I fonden till höger en stor öppen lucka, där man ser en del av vattenhjulet, något till höger mynnar trumman, som nedtill har en mjölsäck vidfästad; därbredvid kvarnbommen; mitt i fonden stora portar, till vänster om dessa stora luckor såsom på en loge.

Till höger en stor öppen spis med koleld och gryta. Till vänster en säng och en vävstol, en bobin, en härvel och en spinnrock. Dörr till höger.

Framför spisen i en krets sitter Farfadern, Farmodern, Mats mor och far, Brita (Mats syster, vuxen), Anna (hans syster, halvuxen), Lill-Karen (hans syster, barn), Lill-Mats (hans bror, barn). Alla röker små järnpipor och är mycket allvarliga. Brita sysselsatt med ett hårbete. Lill-Karen och Lill-Mats med var sin docka. Mats med var sin docka.

BRITA (*till Lit-Karen*) Var tog du dockan, säg?

LILL-KAREN Kersti gav!

BRITA (*tar dockan ifrån henne*) Bort me'na! ... (*till Lill-Mats*) Var tog du dockan?

LILL-MATS Kersti gav'na!

BRITA (*tar dockan*) Dän me'na!

carrying a bag and the alpenborn. She locks the door of the hut and walks across the stage with proud bearing and firm steps just as the Neck is singing the last line.)

12 ACT 2**The family council in the mill**

The living-room of the mill. Everything is covered by white dust. In the background, on the right-hand side, is an open trapdoor, showing part of the waterwheel. The end of the flour chute, with a bag attached to it, is protruding from the right wall not far from the trapdoor. Near it appears a lever used for starting and stopping the waterwheel.

Large gates occupy the centre of the real wall. Heavy wooden shutters dose another opening farther to the left and half-way from the floor.

In the foreground, at the right, is a huge open fireplace, in which a coal-fire is burning. An iron pot is hanging over the fire. On the left-hand side appear a bedstead, a handloom, a bobbin, a red, and a spinning-wheel. There is a door in the right wall.

The following members of the family are seated in a circle in front of the fireplace: the Grandfather, the Grandmother, the Father and Mother of Mats, his sisters, Brita, who is full-grown, Anna, who is half-grown, and Lit-Karen, who is still a child; and his brother, Lit-Mats, who is also a mere boy. All are smoking out of small pipes with iron bowls and looking very serious. Brita is plaiting a chain out of human hair. Lit-Karen and Lit-Mats are playing with two dolls.

BRITA (*to Lit-Karen*) Where did you get the doll?

LIT-KAREN Kersti gave it to me.

BRITA (*taking the doll from her*) Away with it! (*to Lit-Mats*) Where did you get your doll?

LIT-MATS Kersti gave it to me.

BRITA (*taking the doll*) Out with it!

FADERN Tyst! Tyst! Farfar grundar!

MATS MODER (*till Brita*) Vad hålls du me?

BRITA De ä en klock-ked, men håret tryter.

MATS MODER Var ska du ta'?

BRITA Nog fö.r jag vet, var de borde ryckas!

MATS MODER Kamparne rycker man!

BRITA Och höns plockas, sor ge borst, och mör kammars! Kammhår är väl, men klipphår är likast!

FADERN Tyst, tyst, farfar grundar!

ANNA (*halvbögt till Brita*) Va grunnar han på?

BRITA Du får spörja't! Och vi få njuta't!

ANNA Är det om Mats? (*Brita tiger*)

Och Kersti? Ska det stå bröllop?

FADERN Tyst, tyst, farfar grundar!

ANNA (*till Brita*) Du ska få hår av mig!

BRITA Du har inte färgen!

ANNA Vem har färgen? (*Brita tiger.*)

Är det Kersti?

BRITA Tyst med den!

FARMODERN (*till Farfadern*)

Har du tänkt?

FAFADERN (*med bibel och psalmbok på knäna, försjunken i tankar, vaknar upp*) Jag har tänkt!

(*slår upp psalmboken på böst; till de närvarande*) De ä 278 och vers 4, "Död och födsel", vi tar den!

ALLA (*på en gång, som barnen i skolan*)

"Död och födsel gör oss lika,
gack ock till de dödas ben,
sök där ut de arm' och rika,
en förnäm och en gemen.

FATHER Hush! Hush! Grandfather is thinking.

MOTHER OF MATS (*to Brita*) What are you doing?

BRITA A watch-chain, but there is hardly hair enough.

MOTHER OF MATS Where can you get any?

BRITA I know where it ought to be pulled.

MOTHER OF MATS Horses pull.

BRITA Hens are picked, pigs give bristles, and maidens are combed. – Combed hair is good, but cut is better.

FATHER Hush, hush, grandfather is thinking.

ANNA (*in a low voice to Brita*) What is he thinking of?

BRITA You'll hear by and by. And all will have to swallow.

ANNA Is it about Mats? (*Brita makes no answer*)

And Kersti? Will there be a wedding?

FATHER Hush, hush, Grandfather is thinking.

ANNA (*to Brita*) I'll give you some of my hair.

BRITA Not the right colour.

ANNA Who's got it? (*Brita does not answer*)

Is it Kersti you mean?

BRITA Don't mention her.

GRANDMOTHER (*to Grandfather*)

Have you thought it out?

GRANDFATHER (*who has been sitting with the Bible and the hymn-book in his lap, lost in thought, wakes up*) I have!

(*be opens the hymn-book at haphazard and says to the others*) It is No. 278, the fourth verse: "All at birth and death." Let us have it!

ALL (*in unison like children at school*)

"All at birth and death are equals,
As the graveyard bones proclaim,
Poor and rich and low and mighty
In the end appear the same.

Gäck till vaggan, se och lär
om det barn, som ligger där,
och så stilla menlöst sover,
med sig förer guld och hävor!”

FARFADERN Det är sagt! “Den öron haver att höre,
han höre”. – Är det sagt?

FARMODERN Än icke.

FADERN Icke fyllest!

MATS MODER Herre, du ser det!

BRITA Vad säger skriften?

ANNA “Menar du att Gud dömer orätt eller den
Allsmäktige skall vrida rätten?”

LILL-KAREN Vad skall jag säga?

FARFADERN Jo, mitt barn, råda må du, änskönt vi
icke lyda; sanningen kan höras från spenabarns mun...
Skall Kersti ha Mats?

LILL-KAREN Om de vill ha varann!

FARFADERN Vål talat! (*till Lill-Mats*)
Lill-Mats!

LILL-MATS Jag vill ha min docka!

FARFADERN Och Mats vill ha sin! Må han?

LILL-MATS Ä de Kersti, så må han, för hon har gett
mig min docka.

BRITA Hör på’t!

FARFADERN Låt om oss rannsaka skriften! (*slår i
Bibeln, och läser*) Det är första Mose trettifjärde kapitlet,
åttonde versen “Då talade Hemor med dem och sade:
Min son Sichems hjärta trängtar efter eder dotter; käre,
giver honom henne till hustru.” Är det nog?

FARMODERN Gudi nog!

And the naked new-born baby
Brings no evidence to prove
Whether poverty or fortune
Will attend its fated groove.”

GRANDFATHER It is settled! “He that hath an ear,
let him hear.” – Is it settled?

GRANDMOTHER Not yet.

FATHER Not quite.

MOTHER OF MATS The Lord beholdeth!

BRITA What does the Scripture, say?

ANNA “Doth God pervert judgment, or doth the
Almighty pervert justice?”

LIT-KAREN What do you want me to say?

GRANDFATHER You must give us your advice, child,
although we may not take it. Out of the mouth of babes
may come the truth.... Shall Kersti have Mats?

LIT-KAREN If they want each other.

GRANDFATHER Well spoken! (*to Lit-Mats*)
And you, Lit-Mats?

LIT-MATS I want my doll!

GRANDFATHER And Mats wants his. Shall he have
her?

LIT-MATS If it is Kersti, he may, for she gave me the
doll.

BRITA Listen to him!

GRANDFATHER Let us search the Scripture. (*he
opens the Bible and reads*) Genesis, thirty-fourth chapter
and eighth verse. “And Hamor communed with them,
saying, The soul of my son Shechem longeth for your
daughter: I pray you give her him to wife.” Is that
enough?

GRANDMOTHER Enough and to spare!

FADERN Stod det om kvarnen ock?

MODERN Ske hans vilje!

BRITA (*kort*) Amen.

ANNA Ja, ja, det skall så ske!

LILL-KAREN Jag tycker om Kersti för hon är snäll.

LILL-MATS Och ja me!

FADERN Tyst, tyst, farfar tänker!

FARFADERN (*till Fadern*) Kalla svåger in!

(*Fadern reser sig och går till fonddörren, där han stannar.
Farfadern går till sängen, drar ut en draglåda under
densamma och tar fram en packe handlingar. Vänder sig
till Fadern.*)

Må han komma!

FADERN (*öppnar dörren*)

Härin, Stig matsson, min svåger!

13 **LÄNSMAN** (*in i uniform*)

Guds fred i stugan!

ALLA (*reser sig*) Gud signe!

FARFADERN Stig Matsson! Jag har kallat på dig,
skälet vet du! Kersti Margreta Hansdotter - (*suckar*)
- skall äktas av Mats Anders Larsson, min sonson!
Släkterna ha fejdats och frätit länge, alltför länge; jag
har sent omsider fått för mig att, innan jag lägger igen
ögonen och går till sista vilan, ett slut måste bliva på nit
och kiv! Kast en blick på dessa papper.

(*Länsman mottager bunten och ögnar i den.*)

Det är tingshandlingar, skiften, yttersta viljor, kvittenser,
fullmakter, rörande dels avgjorda mål, dels ännu
oavgjorda. Har du sett?

FATHER There wasn't anything about the mill.

MOTHER Let His will be done!

BRITA (*abruptly*) Amen.

ANNA Verily, it shall be done!

LIT-KAREN I like Kersti because she's nice.

LIT-MATS Me, too!

FATHER Hush, hush, grandfather is thinking.

GRANDFATHER (*to Father*) Ask your brother-in-law
to come in.

(*The father goes to the door in the background, where he
stops. Grandfather goes to the bed, pulls a box from under
it, takes a bundle of papers from the box, and turns to the
Father again.*)

Let him come!

FATHER (*opening the door in the background*)

Come in, Stig Matsson.

13 **SHERIFF** (*enters, dressed in uniform*)

The peace of God be with you!

ALL (*rising*) And his blessing on you!

GRANDFATHER It is I who have called you, Stig
Matsson, and you know the reason. Kersti Margaret
Hansdaughter—[*He sighs*—] is to become the wife of
Mats Anders Larsson, my grandson. The two families
have fought and fumed at each other for a long time—
all too long! At this late hour I have come to feel that an
end should be put to all strife and ill will before my eyes
are closed and I am carried to my last rest. Take a look
at these papers.

(*he hands the bundle to the Sheriff, who opens it and
glances at some of the papers*)

They are legal documents, deeds, wills, receipts,
authorisations—belonging to suits that have been
settled or are still unsettled. Have you looked them over?

LÄNSMAN Jag har sett!

FARFADERN (*tar bunten tillbaka*) Vål!

Då lägger jag dem på elden! - Hata har sin tid, älska har sin tid! Hatets tid måste vara ute ... jag längtar till ro! - därför ber jag mina närmaste och anförvanter betrakta allt som förevarit såsom icke havande ägt rum - och jag frågar er, viljen I glömma allt, och utan agg eller baktanke möta era nya anförvanter och hälsa dem som vänner? Svaren!

ALLA Ja!

FARFADERN Då lämnar jag åt elden det onda framfarna! (*kastar bunten i elden och drar ner spisluckan samt öppnar småluckorna.*) Sittom !

(*Alla sätter sig kring spisen och tittar på det röda skenet som tränger ut genom småluckorna.*)

ANNA (*till Brita, halvhögt*) Hör så det sjunger.

BRITA Det kvider! – Det svider i mig!

(*Farfadern reser sig. Alla reser sig*)

FARFADERN (*till Fadern*) För in!

Fadern går till höger dörr och för in Mats. Mats moder går till fönddörren och släpper in Kersti, dennas moder, hennes fader, soldaten i indelta armens äldre paraduniform, Kerstis farfar, kyrkvaktaren.)

14 **FARFADERN** (*utan några gester*)

Gud välsigne er! - Och sitten !

(*Alla sätter sig utom Mats, Kersti och Länsman. Mats har fattat Kersti händer.*)

FARFADERN När vill I ha bröllop?

MATS Om två veckor på tredje lysningsdan!

SHERIFF I have.

GRANDFATHER (*takes back the bundle*) All right! Then I shall throw them into the fire. There is a time to hate and a time to love. The time of hatred must come to an end I am longing for peace. Therefore, I beg you, my next of kin, to regard all that has happened in the past as if it had not happened at all – and I ask you: Will you forget everything, and will you meet your new relatives without grudge or guile, and greet them as friends? Answer me!

ALL We will!

GRANDFATHER Then I shall let the fire consume what is left of past evils. (*he throws the bundle of papers into the fire, pulls the iron lid in front of the grate, and opens three small ventilators in the lid*) Let us be seated!

(*All seat themselves in front of the fireplace, staring at the red glare from the three ventilators.*)

ANNA (*to Brita, in a low voice*) Do you hear it sing?

BRITA No, it moans. And within me it's aching!

(*The Grandfather rises. Then all the rest follow his example*)

GRANDFATHER (*to the Father*) Bring them in!

(*The Father goes to the door at the right and brings in Mats. The Mother goes to the door in the rear and opens it. Kersti enters, accompanied by her Mother, her Father, the Soldier, who is wearing the old full-dress uniform of the Swedish infantry of the line, and her Grandfather, the Verger.*)

14 **GRANDFATHER** (*without any gestures*)

May God bless you! And be seated, please!

(*All seat themselves except Mats, Kersti and the Sheriff. Mats has taken hold of Kersti by both hands.*)

GRANDFATHER When is the wedding to be?

MATS In a fortnight, as soon as the banns have been read the third time.

FARFADERN Hatar det?

(*Rörelse från Kersti*)

MATS Ha vi väntat länge nog?

FARFADERN Kanske det!

MATS (*till de närvarande släktingarna*) Säger ingen ett ord till Kersti? (*tystnad*) Ingen?

LÄNSMAN (*fram till Kersti och tar hennes båda händer vänligt*) Här är barnet, alltså!

(*Kersti fasar och vill göra sig lös*)

LÄNSMAN Rädd för mig? - Inte! - Se mig i ansiktet, Kersti ! Jag har lekt med dig på mina knän, då du var ett barn, och jag har haft ditt vackra huvud i mina händer... Du har ett så vackert huvud med en liten tjurpanna; därför har du fått din vilja fram!... (*släpper henne*)

FARFADERN Gån, och lämnom de unga!

(*Alla reser sig och gå förbi Mats och Kersti genom fönddörren.*)

BRITA (*som går sist spottar framför sig, när hon passerar Kersti*) Tvi vale!

MATS (*spottar igen*) Tvi!

(*Kersti och Mats ensamma*)

15 **MATS** Var välkommen hos mig! Kersti !

KERSTI Hos dig? Ja!

MATS Vad har du med de andra?

KERSTI Säg det!

MATS Är det släkten, du ärnar äkta?

KERSTI I släkten!

MATS Våra folk är inte bland de blödiga, vet du! och inte smeksamma heller!

GRANDFATHER What is the hurry?

(*Kersti shows evidence of being offended*)

MATS Haven't we waited long enough?

GRANDFATHER Maybe you have!

MATS (*to his relatives*) Have you no word to say to Kersti? (*pause*) Not one of you?

SHERIFF (*goes to Kersti and takes her by the hands with evident friendliness*) Let us welcome the new child!

(*Panic-stricken, Kersti tries to tear herself loose*)

SHERIFF You are not afraid of me, are you? – Oh, no! – Look me in the face, Kersti! I have dandled you on my knees when you were a little child, and I have held your pretty head in my hands... Yes, you have a very pretty head, and a forehead that makes me think of a bull. That's why you are having your own way now, I suppose. (*he lets go of her*)

GRANDFATHER Let us leave the young ones alone!

(*All rise, walk past Mats and Kersti, and disappear through the door in the rear*)

BRITA (*who is the last to leave, spits scornfully as she passes Kersti*) Fic!

MATS (*spitting in the same way*) Fic yourself!

(*Kersti and Mats are left alone.*)

15 **MATS** I hope you will feel at home with me, Kersti!

KERSTI With you, yes!

MATS What have you to do with the others?

KERSTI That's the question.

MATS You are not marrying the family.

KERSTI But into it.

MATS Of course, we are not very soft or cuddlesome.

KERSTI Kan väl se't.... Ä de här, vi ska bo?

MATS Ja, vad syns?

KERSTI Vitt är allt....

MATS De ä mälden, si! Passar det inte?

KERSTI Och vått ..

MATS De ä forsvattnet ...

KERSTI Kallt me!

MATS De ä sjöbotten!

KERSTI Blir de nyare möbler?

MATS Nehe! Här görs inge nytt! Allt ärvs nedåt!

KERSTI Får man sopa det vita då?

MATS Nehe! De ska vara i en kvarn som skovan i pipnubben ! Må inte röras!

KERSTI Ä de hjulet där?

MATS De ä hjulet!

(går och drar på bommen; vattnet brusar, hjulet går)

KERSTI Uh nej! Kan man höra de?

MATS De ä vårt! Och man tackar så länge man hör't, för då har man mäld!

KERSTI Aldri kommer solen hit!

MATS Aldri ! Hur kunde den?

KERSTI Och inge växer; bara grönt slem på hjulet!

MATS Vi tar ålar där! och nion-ögon!

KERSTI Uh, nej! Då ä likare på vallen där vinden blåser ..

MATS Och björka går!

KERSTI That's plain.... Is this the place where we are to live?

MATS Yes, what do you think of it?

KERSTI Everything is white....

MATS It's the flour, you see. Do you object?

KERSTI And damp....

MATS It's the mill-race....

KERSTI And cold, too....

MATS It's the water....

KERSTI Shall we have new furniture?

MATS There will be nothing new. Everything is handed down from one generation to another.

KERSTI But we can sweep, can't we?

MATS No, we can't! The dust in a mill is like the coating in a pipe. Mustn't be touched!

KERSTI Is that the wheel?

MATS That's the wheel.

(He pulls the lever, whereupon the rushing of the water through the race is heard, and the wheel begins to turn.)

KERSTI Ugh! Have we to listen to that noise?

MATS It's ours! And we should be thankful as long as we hear it, because that means we have grist for the mill.

KERSTI And the sun never gets here?

MATS Never! How could it?

KERSTI And nothing grows here—except that green stuff on the wheel.

MATS But we catch eels here and lampreys.

KERSTI Ugh! I like it better in the pasture, where the wind is blowing....

MATS And the birches rock....

KERSTI *(gråter i förklät)* Ska jag bo här, under vattnet, på sjöbotten!

MATS Jag är född här!

KERSTI Och vi ska dö här! O!

MATS O?

KERSTI Stäng hjulet, då!

MATS Trivs du inte me hjulet ... ja då ..

KERSTI *(lyfter en lucka på golvet)* Va-ä här?

MATS Det är älven!

KERSTI Stäng hjulet!

MATS *(drar i bommen, men hjulet stannar ej)*
Hör nu! Ä de otyg ute!... Det stannar inte!

KERSTI Jag kommer att dö här!

MATS Låt mig gå på spången och stänga! Här är otyg ute!

KERSTI Och härinne!

MATS Kersti lilla

KERSTI Jam, jam, sade katten!

MATS Vad har du?

KERSTI Jag har't som jag velat!

MATS Och när man fått det, är det intet!

(Det dånar i hjulet, som nu börjar gå baklänges.)
Hjälp, Jesus Krist, hjulet går bak! *(ut genom fonden)*

KERSTI *(covering her face with the apron and weeping)*
Must I live in a place like this, beneath the water, at the bottom of the sea?

MATS I was born here.

KERSTI And here we are to die – O!

MATS Why “O”?

KERSTI Stop the wheel at least.

MATS Well, if you can't get along with the wheel, then....

KERSTI *(opening a trap-door in the floor)* What's down here?

MATS The river.

KERSTI Please stop that wheel!

MATS *(labours with the lever, but is unable to stop the wheel)* Well! There must be mischief abroad!... It won't stop!

KERSTI I shall die here!

MATS I must go outside to stop it! There is mischief abroad, I tell you!

KERSTI And at home?

MATS Oh, dear!

KERSTI “Meow, said the cat.”

MATS What is the matter?

KERSTI Merely that I have got what I wanted.

MATS And it was not worth having?

(The noise made by the wheel has become, deafening, and the wheel itself has begun to turn in the opposite direction)
Christ Jesus, help! The wheel is turning backward! *(he runs out through the rear door)*

16 (Kersti ensam. Nu börjar vävstolen gå, härveln, bobinen och Kersti snurrar; scenen upplyses som av klart solsen; därpå mörknar det, och spisen gör en sväng utåt scenen, så att det röda skenet ur de tre småluckorna liksom stirra på Kersti, under det att spisen förföljer henne. Spisen återtar sin plats; kvarnjulet brakar och Forskarlen synes i hjulet, med guldfiolon och röda mössan. Han sjunger och spelar som förut.)

FORSKARLEN "Jag förhoppas, jag förhoppas, att min förlössare lever."

KERSTI (ut genom fonden) Mats, Mats!
(Forskarlen försvinner och sången höres dö bort)

JORDEGUMMAN (in; går fram och öppnar en lucka på golvet där hon lägger ner sin skinnpåse)
Går du igen, så går det inte! Går du inte igen, så går det! Si så där ja! Nu får jag dansa på bröllop!

(Hon dansar, dock utan att vända ryggen till. Vävstolen slår i tre fjärdelstak, bobinen, härveln och spinnrocken snurrar. Därpå försvinner hon ut genom fonddörren och när hon vänder ryggen till syns vävsansen. Vävstolen fortfar att väva, härveln, bobinen och spinnrocken att snurra. Kersti in; allt blir still. Kyrkvaktaren in.)

17 **KERSTI** Det är du, farfar?

KYRKVAKTAREN Ja, barn, jag glömde något?
(tar sin stora skinnväska från sängen)

KERSTI Vad har du där?

16 (Kersti remains alone. The handloom starts. The bobbin, the reel, and the spinning-wheel begin to turn, each one in its own manner. The stage becomes brightly illumined as if with sunlight. Then the room turns very dark. The fireplace swings around so that the glare from the ventilators confronts Kersti like three burning eyes. It looks as if the fireplace were chasing her. Then it drops back into its accustomed place. The roar of the waterwheel increases again. The Neck appears in the wheel with the red cap on his head, and the golden fiddle in his hand. He sings and plays as before.)

NECK "I am hoping, I am hoping, that my Redeemer still liveth!"

KERSTI (running out through the rear door) Mats, Mats!
(The Neck disappears, but his song is still heard for a while, as it gradually dies away in the distance)

MIDWIFE (enters, opens the small trap-door in the floor, and drops her leather bag through it)
If you come back, it's all off, and if you don't, it's all on! Now that's done! And I shall dance at the wedding!

(She takes some dance steps, but without letting her back be seen. The handloom begins to rap in waltz time, accompanied by the bobbin, the reel, and the spinning-wheel. Then the Midwife disappears through the rear door, showing her back with the fox tail for a brief moment. The handloom, the bobbin, the reel, and the spinning-wheel keep right on as before. Kersti enters, and at once everything stops. A moment later the Verger enters.)

17 **KERSTI** Is that you, grandfather?

VERGER Yes, girl, I forgot something.

(He picks up a large leather bag which he dropped on the bed at his first entrance.)

KERSTI What have you there?

KYRKVAKTAREN Jo, jag kom från sakristian ... och skulle ta hem och skura numrorna ...

KERSTI Va för numror?

KYRKVAKTAREN Jo, numrorna, som man sätter upp psalmerna me, på tavlan ..

KERSTI Må jag se!

KYRKVAKTAREN (tar upp tavlan med mässingnummer) Se då, barn!... Va ä de med dig pulla?

KERSTI Jag vet inte, farfar!... Men, jag tror jag aldrig skulle sökt hit!

KYRKVAKTAREN Barn lilla, så du säger!

KERSTI Det är ont här i huset ..

KYRKVAKTAREN A, nej, bevare ... käraste ..

KERSTI O! O! O! Det har kommit något främmande sedan nyss....

KYRKVAKTAREN Lilla Kersti, vad skall detta bli till?

KERSTI Ja, säg det, säg det!

KYRKVAKTAREN Nu måste jag gå, mitt barn; jag måste gå i körkan och hämta brudkronan, för hon ska till gull smen och putsas med vinkalk ..

KERSTI Gå då, farfar ..

KYRKVAKTAREN Det är för din skull, ser du, som kronan skall putsas.... din skull?... (går ut i fonden)

(Soldaten in)

KERSTI Är det far?

SOLDATEN Det är bara jag, som skulle hämta min huvudbonad, jag glömde i jäns! (tar ner kasken)

KERSTI Far, far lilla, jag är så olycklig....

SOLDATEN (torrt) Vad har hänt?

VERGER I come from the sacristy, and I am taking home the numbers to be polished.

KERSTI What numbers?

VERGER Those that show the hymns you are to sing, don't you know?

KERSTI Let me see!

VERGER (takes out of his bag a small black board, on which are hung numbers made of brass) Here you can see.... What's the matter, sweetheart?

KERSTI I don't know, grandfather, but I think I should never have come here....

VERGER What talk is that, child?

KERSTI There is mischief astir in this house....

VERGER Oh, mercy, no...; No, my dear....

KERSTI Oh, oh, oh! Everything has grown so strange all of a sudden....

VERGER But how is this going to end, Kersti?

KERSTI Yes, tell me, tell me!

VERGER I must go now, child. I must go back to the church and get the crown so I can send it to a goldsmith. It has to be cleaned with cream of tartar....

KERSTI All right, grandfather....

VERGER It is for your sake the crown is to be cleaned – for your own sake, don't you know?... (he goes out by the rear door)

(The Soldier enters immediately afterward)

KERSTI Is that you, Father?

SOLDIER Yes, it's only me. I want my chaco, which I left in here. (he picks up the chaco)

KERSTI Oh, Father, Father, I am so unhappy....

SOLDIER (drily) What has happened?

KERSTI Intet har hänt!

SOLDATEN Hur kan du då vara olycklig?

KERSTI Han förstår mig inte!

SOLDATEN (*kort, i det han knäpper kaskremmen*)
Sansa dig, barn!

KERSTI Gå inte far!

SOLDATEN Kärlighets sorg går snart över...
Sansa dig, det är mitt råd! Sansa dig! (*går*)

(*Brita in*)

18 **KERSTI** Vad har du glömt då?

BRITA Jag glömmet inte, du!

KERSTI Va söker du?

BRITA Dej!

KERSTI Så kärligt!

BRITA Tro det!

KERSTI Haterska!

BRITA Löperska!

KERSTI Svägerska!

BRITA Vad sägs!

KERSTI Spår du mig, löfjerska?

BRITA Rep!

KERSTI I hängd mans hus!

BRITA (*går till säcken, som hänger vid kvarntrumman*)
Se, jag spår dig! ... Kvarnen är din, malden den därefter.

(*Hon tar upp en hand full svart jord ur säcken och bildar därmed en liten gravbög på golvet*)

KERSTI Nothing!

SOLDIER Why should you be unhappy, then?

KERSTI You don't understand!

SOLDIER (*brusquely, as he adjusts the chin-strap of the chaco*) Come to your senses, child!

KERSTI Don't go, Father!

SOLDIER The sorrows of love pass quickly – Come to your senses is my advice. Do come to your senses!
(*he goes out*)

(*Brita enters*)

18 **KERSTI** And what have you forgotten?

BRITA I never forget anything.

KERSTI What are you looking for?

BRITA You!

KERSTI How kindly!

BRITA Yes, is it not?

KERSTI You hateful thing!

BRITA You hussy!

KERSTI You—sister-in-law!

BRITA Who knows?

KERSTI Are you telling my fortune, you witch?

BRITA Yes—a rope!

KERSTI Should not be mentioned in the house of a hanged man!

BRITA (*goes to the bag attached to the end of the flour chute*) Now I shall tell your fortune! You get the mill, and the grist will be accordingly.

(*She takes from the bag a handful of black mould out of which she forms a small mound on the floor*)

“Åt sina männer
flyktiga kvinnor
molo mull
till föda.”

KERSTI Löfjerska är du!

BRITA Jo! Och skatter kan jag leta!... Låt mig leta en liten skatt åt dig!

KERSTI Löfjerska, fy, tag dig till vara; dödsynd övar du! I eld skulle du brinna, på vattnet flöte du!

BRITA (*tar en nypa jord ur säcken och strör på Kerstis huvud*) Jag viger dig vid jorden, jag kröner dig med jordkronan, skam få dig!

KERSTI Ah! skäm dig, skäm dig!

EN BARNRÖST (*upprepar*) Skäm dig!

KERSTI Vem var det?

BARNRÖSTEN Vem var det?

BRITA Gissa!... Det var Skratten!

KERSTI Vem är Skratten?

BARNRÖSTEN Skratten!

BRITA Skatten är Skratten! Känner du Mylingen!

KERSTI Mylingen? Vad har jag med den?

BARNRÖSTEN Jag med den!

BRITA Syndens lön är döden!

KERSTI (*ropar utåt*) Mats!

BARNRÖSTEN Mats!

“Vagrant women
Grind for their men
Meal out of mould
As only food.”

KERSTI A witch you are, indeed!

BRITA Yes, and one who can find buried treasures! Perhaps you will let me find a little treasure for you?

KERSTI Take care, you witch! Have you no shame? It's mortal sin you are practising now! You should be burned by fire, for I am sure you would float if thrown in the water!

BRITA (*taking a pinch of mould from the bag and pouring it on Kersti's head*) To the dust I wed you, and a crown of dirt shall you wear, so that your shame may find you out!

KERSTI Fie on you! Fie!

A CHILDREN'S VOICE (*repeats after her*) Fie!

KERSTI Who was that?

VOICE Who was that?

BRITA Guess! – That was the Mocker!

KERSTI Who is the Mocker?

VOICE The Mocker!

BRITA The Mocker is the Mocker. Don't you know the Mewler?

KERSTI The Mewler, you say? What have I got to do with that one?

VOICE With that one!

BRITA The wages of sin is death!

KERSTI (*calling through the door*) Mats!

VOICE Mats!

KERSTI (*förtvivlad*) O! O! (*löser av sitt röda strumpeband och knyter om sin hals*) Jag vill dö, jag vill dö!

BRITA Du får, du får!

KERSTI Häng upp mig i ett trä!

BARNRÖSTEN I ett trä!

BRITA Inte jag!

MATS (*utanför*) "Kersti lilla, sover han än?"

BRITA Långt bort i skogen!... Tvi för dig! (*går ut*)

1 **MATS** (*in, glad*) Långt, långt bort i skogen! (*bakom ryggen på Kersti, håller händerna för hennes ögon*) Vem är det?

KERSTI Å, du gör mig ont!

MATS (*tar i bandet, som Kersti har kvar om halsen*) Sikke't halsband.
KERSTI Släpp!

MATS (*drar i bandet på lek*) Nu leder jag dej, nu är du min fånge, min duva, min get, som jag ska leda i bet (*leder henne i bandet*) Min vita killing, min lissecko! Kom snälla, snälla, snälla! Kom snälla, snälla!

KERSTI Du är glad, Mats!

MATS Så glad! Gissa!

KERSTI Kan inte mer!

MATS Mötte jordemor! ... Hälsa från lillen!

KERSTI Nej?

MATS Jo! ... Han sover, sa hon, så snällt, så snällt!

KERSTI O!

KERSTI (*in despair*) Oh! Oh! (*she unfastens one of her red garters and ties it about her own neck*) Let me die! Let me die!

BRITA You shall have your wish!

KERSTI Hang me to a tree!

VOICE To a tree!

BRITA Not I!

MATS (*is heard singing outside*) "Kersti dear, is baby asleep?"

BRITA "ar in the forest! Fie on you! (*she goes out*)

1 **MATS** (*enters, looking very happy*) "Far, far, in the forest!" (*he comes up behind Kersti and puts his hands over her eyes*) Guess who it is!

KERSTI Oh, you hurt me!

MATS (*taking hold of the garter which is still about the neck of Kersti*) What kind of necklace is this?

KERSTI Let go!

MATS (*pulling playfully at the garter*) Now I have you! Now you are my prisoner, my dove, my goat that I bought for a groat! (*he leads her about by the garter*) My little white kid! My little pet cow! Come, cosset, cosset, cosset! Come, cosset, cosset!

KERSTI Yes, you can be happy, Mats!

MATS I am, and guess why?

KERSTI Can't any longer!

MATS Because I met the midwife, and she brought word of the little one.

KERSTI Did she?

MATS She did! He's sleeping, she said, so quietly, so quietly.

KERSTI Oh!

MATS Långt bort i skogen! ... Vad har du i håret?

KERSTI Mull!

MATS Du är jordad!

KERSTI Redan jordad!

MATS (*putsar hennes hår*) Uj! Vem är det?

KERSTI Säg!

MATS Brita! med onda ögat!

KERSTI Kan du blända't!

MATS Icke jag! Ensam Jesus Kristus!

(*Aftonklockan hörs klämta*)

KERSTI Bed för mig!

MATS De ska en själv!

KERSTI Om en kan!

MATS En kan, när samvetet är rent!

KERSTI Nä r ä de?

MATS Hör du aftonklockan?

KERSTI Nej!

MATS Jag hör'na! Då hör du'na!

KERSTI O! Jag hör'na icke! Ve! ve!

MATS Det är ont!... Hör du forsen?

KERSTI Forsen i skogen, slagan på logen, pinglan på löten; men klockan icke!

MATS De ä ont! Jag hugsar ... på förra länsmans begravning ringdes i alla klockorna, vi såg dom röra sig, men ingen hörde! Det är ont!

KERSTI Brita har häxat mig!

MATS Då får hon ont!

KERSTI Gå me på bovallen! Jag måste se solen!

MATS Far in the forest! – What's that in your hair?

KERSTI Mould.

MATS Have you been buried?

KERSTI Yes, already!

MATS (*brushing the mould out of her hair*) Ugh! Who did that?

KERSTI Can't you tell?

MATS Brita! with the evil eye?

KERSTI Can't you blind it?

MATS Not I! The only one who can is Jesus Christ!

(*A church-bell sounds the call to even-song*)

KERSTI Pray for me!

MATS One must do that for oneself.

KERSTI But suppose you can't?

MATS You can if your conscience is clear.

KERSTI But when is it?

MATS Do you hear the even-song bell?

KERSTI No!

MATS But I do; so you must hear it, too.

KERSTI I don't, I don't! Alas the day!

MATS Can you hear the rapids?

KERSTI The roar of the rapids, the beat of the flail, the tinkle of cowbells—but of holy bells not a sound!

MATS That's a bad sign! I remember when the bells were rung at the burial of our former Sheriff – we could see them move, but not a sound was heard. A bad sign!

KERSTI Brita put a spell on me!

MATS It will be worst for herself.

KERSTI Come to the pasture! I must see the sun!

MATS Jag går me! ... Kersti lilla!

KERSTI O!

MATS (*omfamnar hennes huvud och trycker mot sitt bröst*) O!

AKT 3

Mökvällen hos Kersti

Mökvällen hos Kerstis föräldrar. Soldatens stuga: över fonddörren hans skylt med vapen och nummer; till vänster och höger om fonddörren fönster med blommor, golvet av täljor med kvistar och spikhuven, nyskurat.

Till vänster en stor öppen spis med kapp. Framom den en bänk med bonader. Till höger under fönstret en byrå med stående spegel under en vit slöja, ljusstakar, gipsfigurer och andra småsaker. Till höger i förgrunden bord med bänk. På väggen ovanför hänger geväret, gammalt med gulbetsad björkstock, röd rem och knallbattsås; jämte patronväska, vitt bandolär med bajonett och pickelbuvan. Därunder en litografi av Carl XV i uniform. Genom den öppna fonddörren och fönstren synes ett augustilandskap med sädeskyklar.

Vid ridåns uppgång står en piga vid spisen och skurar koppar, kastruller, grytor och kaffepannor. Vid bordet till höger sitter Kyrkvaktaren och skurar numren till psalmtavlan, vilken ligger bredvid; på bordet ligger kollektlådan av röd sammet med silverbroderier och en liten pingla.

MATS I will – Kersti dear!

KERSTI Oh!

MATS (*putting his arms about her and pressing her head to his breast*) Oh!

ACT 3

The eve of the wedding

The eve of the wedding. The house of Kerstis parents. Above the door in the rear hangs a small tin plate on which are painted the Soldier's regimental number and the coat-of-arms of Dalecarlia. There is a window on either side of the door, both filled with potted plants. The floor is of pine boards, full of knot-holes and nail-heads, but scrubbed immaculately dean.

Half-way down the left wall is an open fireplace with a hood. On the same side, nearer the footlights, stands a wooden seat covered with brightly coloured home-made draperies.

Against the opposite wall stands a chest of drawers surmounted by a mirror, over which a white veil has been draped. A pair of candlesticks and a few simple ornaments are arranged in front of the mirror. A table and a wooden seat are placed between the chest and the footlights. On the wall above this seat hangs the Soldier's old-fashioned musket, with stock of birch wood, stained yellow, red leather sling, and percussion-lock. His chaco, cartridge-case, and white bandoleer with bayonet are grouped around the musket. Below appears a portrait of King Charles XV of Sweden in full uniform. A landscape with stacks of sheaves in the fields can be seen through the windows and the open door in the rear.

When the curtain rises, a maid servant is at work by the fireplace scouring and polishing copper pans, iron pots, and coffee-kettles. The Verger is seated at the table on the right-hand side engaged in polishing the brass numbers of the hymn-board, which is lying on the table beside him.

Soldaten i släpuniform med mössan på huvudet sitter vid samma bord och går igenom papper samt antecknar med en blyertspenna, den han då och då sticker i mun. Vid bordet med buvena på skivan stå Lill-Karen och Lill-Mats och betrakta med spänd uppmärksamhet, stora ögon och fingrarna i munnen vad Kyrkvaktaren har för sig. Denne ler då och då emot dem och stryker dem över håret. Modern står vid spisen och håller två handdukar framför elden att torka.

[2] *När ridån går upp höres sång av flickor utanför. Men i stugan råder en dov stämning; och var och en sysslar med sitt utan att lägga märke till de andra.*

FLICKOR (*utanför*)

“När jag var liten piga, gick jag vall med få.
Då tappa jag bort Skäll-ko och Havs-stjärna me.
Då gick jag på ett litet berg och locka och grät.
Så fick jag höra var Havs-stjärna röt.
Långt, långt bort i andromen löt.
”Tyst”, sa gröna,
du får väl igenna;
Talla bad mig inte falla,
Vidja bad mig inte skria
Björka lova mig disk-om-dask till kvällen!”

SOLDATEN (*ser upp; såvligt till Modern*)

Hör du, mor!

MODERN Ja-men.

SOLDATEN Va de sex tunnor vi fick på lyckan i fjor?

MODERN Jo, de va sex!

SOLDATEN (*skriver*) Vål!

There lies also the collection-bag of red velvet with embroideries in silver and a small bell attached to the bottom of it for the rousing of sleeping worshippers.

The Soldier, in undress uniform and forage-cap, is seated at the same table, looking over some papers on which he is making notes with a pencil, the point of which he wets from time to time.

Lit-Karen and Lit-Mats stand beside the table, with their chins resting on the edge of it, watching the Verger. Their eyes are agog, and their fingers in their mouths. The Verger smiles at them and strokes their hair from time to time. The Mother is standing by the fireplace drying a couple of towels.

[2] *As the curtain rises, the merry singing of girls is heard from the outside, but the atmosphere in the room is oppressive, and everybody is trying to lose himself in what he has at hand, forgetful of the rest.*

GIRLS (*outside*)

“When I was a little lassie, herding on the hill,
One day I lost the bell-cow and Gossamer, too.
I stood upon a rock and called and cried with a will,
Till I heard Gossamer begin to moo
In a pasture far, far away.
‘Hush’, said Pine-tree,
‘She will surely find thee,’
Hemlock told me not to stumble;
Willow asked me not to grumble;
Birch-tree said I could not hope to miss a spanking.”

SOLDIER (*looks up from his work and remarks phlegmatically to the Mother*) Say, Mother!

MOTHER We-c'll?

SOLDIER Was it three quarters we got off the place last year?

MOTHER Yes, that's right.

SOLDIER (*writing*) Well!

KYRKVAKTAREN Ä flickorna i badet ännu?

MODERN Jo! ... Det häringa bröllopet kräver folk ...
vi skulle haft in havren ... och så är det lingontider snart!

KYRKVAKTAREN Rötmån är snart ute förstås; det
syns på flugorna, som ä liksom duvna ... Det är gott om
lingona i år!

MODERN Ja!

SOLDATEN Kommer inte flickorna snart?

MODERN Ja vet inte va de dröjer för!

SOLDATEN Varmt ä det!

KYRKVAKTAREN De ha inte för rart på fältmanövern.

SOLDATEN De går väl an med infanteriet ...

KYRKVAKTAREN Att du fick permission var ju
liksom tur ...

SOLDATEN Nog var det!

MODERN Nä, så kommer de nu?

SOLDATEN Har du traktera?

MODERN De fick i bastun, och hederligt ändå.

(Man hör glam utanför; så kommer Kersti från badet, blek, vit i ansiktet med hängande vått hår. Följd av Brita och Anna samt tärnorna Elsa, Riken, Greta och Lisa. De fyra senare bär krus och vinglas, som de ställer ifrån sig vid spisen; Kersti, Brita, Anna bär handdukar med färgade bårder, som de hänger vid dörren. Modern ställer fram en stol mitt på golvet åt Kersti och torkar först hennes hår med handdukar, sedan kammar hon håret. Tärnorna sätter sig på bänken till vänster; men Brita så att hon kan stirra på Kersti. Ingen hälsar eller ger eljest tillkänna någon sinnesörelse.)

VERGER Haven't the girls come out of the bath yet?

MOTHER No.... This business of the wedding takes a
lot of people.... We should be bringing in the oats.... And
it will soon be time to pick berries....

VERGER Yes, the dog-days are most over. You can see
it on the flies; they're kind of drowsy.... Will there be a
lot of berries this year?

MOTHER Yes.

SOLDIER Will those girls never come back?

MOTHER I don't know what can be keeping them
so long.

SOLDIER It's hot.

VERGER It must be bad in camp.

SOLDIER Well, it isn't so very hard on the infantry....

VERGER You were lucky to get leave.

SOLDIER I guess I was!

MOTHER Now they are coming.

SOLDIER Did you see that they had something to eat
and drink?

MOTHER Yes, right in the bath, and plenty of it.

(The girls are heard outside, talking and laughing. Kersti enters first, white-faced, with her wet hair streaming down her back. She is followed by Brita, Anna, and the four bridesmaids Elsa, Ricka, Greta and Lisa. The maids are carrying jars and wine-glasses which they put down by the fireplace. Kersti, Brita and Anna carry long bath-towels with coloured borders, which they hang up by the door. The mother puts a chair in the middle of the floor and makes Kersti sit on it. Kersti hair having first been carefully dried with towels, the mother begins to comb it. The maids duster on the bench at the left. Brita seats herself so that she can stare at Kersti. No greetings are exchanged, and no emotion of any kind is shown.)

3 **MODERN** Tag hit spegeln!

KERSTI Jag vill ingen spegel ha? Låt'en vara!

BRITA Du borde se dig, när ingen ann fick!

KERSTI Vad är det?

BRITA Ja, säg det! ... Skönt hår; får jag det som faller?

KERSTI Nej, du!

MODERN *(till Brita)* Va ska du me't!

BRITA Till klock-ke'n åt Mats!

MODERN Matsen må väl få't !

KERSTI Det vill jag inte!

BRITA *(tar fram ett hårbete ur fickan)*
Den färgen får jag aldrig?

KERSTI När jag är dö ska du få't !

BRITA Å, håll ord!

KERSTI Jag håller!

SOLDATEN Kan mor säga ... tyst lite, barn! ... om
fanjunkaren är bjuden?

MODERN Västerlund? Jo!

SOLDATEN I morgon klockan fyra vid körkan, inte så?

MODERN Jo väl!

SOLDATEN *(Lägger ihop papperen)*
Då går jag till prästen, nu! ... Och sen går jag till
klockarn ... *(för sig själv)* ... jaha... detvarden! ...
detvarden! *(går ut betänksamt utan hälsning)*

KYRKVAKTAREN *(till Lill-Karen och Lill-Mats,
vänligt)* Ni rör väl ingenting, småpullor, om jag går ifrån.

LILL-KAREN Jag ska se efter Lill-Mats, att han inte
rör någonting!

3 **MOTHER** Give me the mirror.

KERSTI Don't! I don't want any mirror.

BRITA You ought to look at yourself, as you won't let
anybody else see you.

KERSTI What do you mean?

BRITA Hard to tell, isn't it?—Nice hair you've got.
Can I have it, if it should come off?

KERSTI No, you can't!

MOTHER *(to Brita)* What would you do with it?

BRITA Watch-chain for Mats.

MOTHER *(to her daughter)* Won't you let Mats have it?

KERSTI No, I won't!

BRITA *(taking from her skirt-bag the same piece of work
on which she was employed in the previous scene)*
I'll never be able to match the colour.

KERSTI You can have it when I am dead.

BRITA That's a promise, but will you keep it?

KERSTI I will!

SOLDIER Say, Mother... Please keep quiet a while,
children.... Do you know if the sergeant has been asked?

MOTHER Vesterlund? Of course!

SOLDIER It's to be at four o'clock in the church, isn't it?

MOTHER That's right.

SOLDIER *(putting his papers together)*
Then I'll go and see the Pastor now.... And I'll go right
on to the sexton.... *(to himself)* Hm-hm! That was that!
Hm-hm! *(he goes out pensively without greeting anybody)*

VERGER *(to Lill-Karen and Lill-Mats, friendly)*
Now, my dears, I hope you won't touch anything.

LIT-KAREN I'll look after Lit-Mats and see that he
doesn't.

KYRKVAKTAREN Du skall se efter, du!

MODERN Vart ska du hän, far?

KYRKVAKTAREN Jag ska bara hämta kronan hos handelsman, som kommer från stan!

BRITA (*bånar*) Hå, för kronan!

KYRKVAKTAREN (*reser sig*) Hon har varit hos gullsmen, si, och putsats med vinkalk; man vitkokar 'na med vinkalk, nämligen silvret.

BRITA (*som förut*) Haha!

MODERN (*till Kyrkvaktaren*) Vänt' nu, så följer ja till handelsman

KYRKVAKTAREN Kan man lämna di här ensamma?

BRITA Vad skulle så ske?

MODERN De ä ju stora människorna!

BRITA Och Kersti för resten är hälst ensam; hon lider icke, att nån ser på henne ...

MODERN Tyst du?

BRITA Hälst när hon går i bastun vill hon inte ha nåt sällskap! Men hon är vuxna människan, så hon är inte rädd ...

(*Kersti vrider sig på stolen undan Britas blickar*)

MODERN Sitt still!

BRITA Hon är inte barn längre, hon! Vuxit ur barnskorna och annat mc. Kanske kronan inte passar heller, har I provat?

KYRKVAKTAREN (*enkel*) Vi ska till nu! (*går, följd av Modern*)

(*Kersti sätter sig nu vid bordet till höger och tummar på numromna*)

4 **BRITA** (*följer Kersti med blickarna*)

Det är roligt på mö-kväll'n!

VERGER So you're going to look after him, are you?

MOTHER Where are you going, father?

VERGER To the store to get the crown, which should be back from the city by this time.

BRITA (*sneeringly*) Oh—the crown!

VERGER (*rising*) The goldsmith has had it, you know—to clean it with cream of tartar. That's what you do with silver: you boil it in cream of tartar.

BRITA (*as before*) Ha-ha!

MOTHER (*to the Verger*) Wait a moment, and I'll go along to the store.

VERGER Is it safe to leave the children alone?

BRITA What do you fear might happen?

MOTHER Why, they are grown-up people!

BRITA And Kersti likes to be alone for that matter. She can't stand having anybody look at her....

MOTHER Now, now!

BRITA When she is bathing, she doesn't want any company at all. But, of course, she's grown-up, so she doesn't have to be afraid....

(*Kersti is turning and twisting to escape the stare of Britas*)

MOTHER Keep still, girl!

BRITA No, she's no longer any child. She's outgrown that, and a lot more. Perhaps the crown won't fit her even? Have you tried it on?

VERGER (*quietly*) That's what we are going to do in a little while. (*He goes out accompanied by the mother*)

(*Kersti seats herself at the table on the right-hand side and begins to play with the brass numbers*)

4 **BRITA** (*pursuing Kersti with her stare*)

A merry wedding eve, isn't it?

KERSTI Vill I leka?

BRITA Leka pappa och mamma och barnen?

KERSTI Gissa gåtor?

BRITA Har redan gissat ...

KERSTI Sjunga?

BRITA Tussa lulla lite barn? ... Nä, vi ska läsa bibeln.

KERSTI Bibeln?

BRITA Ja, Mose första, trettiofjärde och åttonde.

KERSTI Om Siche.

BRITA Jo, så! Och om Dina, som hans hjärta trängade efter ... Vet du vem Dina var?

KERSTI Det var Jakobs och Leas dotter!

BRITA Rätt! - Vet du v a d Dina var?

KERSTI Är det en gåta?

BRITA Nehej! - Vet du v a d hon var?

KERSTI Nej!

BRITA Hon var lite bort-skämd!

KERSTI Är det en ordlek?

BRITA Säkert!

(*Kersti lutar huvet ner i bröstet som om hon ville dölja det*)

BRITA Fatta du? (*tystnad*) Har du bjudit fler än Madam Larsson?

KERSTI Har jag bjudit...? Jordegumman?

BRITA Ja, hon sa så!

KERSTI Det ljög hon.

BRITA Edsvuren är hon som jordegumma; men om eden var ren eller men är osagt. Ljuger gör hon icke, men svär gör hon! (*Kersti lutar huvet igen.*) Opp me huvet! Kan du inte se folk i ansiktet!

KERSTI Do you want to play games?

BRITA We might play "papa and mam and the children."

KERSTI Would you like to guess riddles?

BRITA I have already guessed....

KERSTI Or sing?

BRITA "Hush-a-bye, baby," I suppose you mean?... No, let us read the Bible.

KERSTI The Bible, you say?

BRITA Yes - Genesis, thirty-fourth and eight.

KERSTI About Shechem, you mean?

BRITA Exactly, and about Dinah, for whom his heart was longing.... Do you know who Dinah was?

KERSTI She was the daughter of Jacob and Leah.

BRITA That's right. And do you know what she was?

KERSTI Is that a riddle?

BRITA Not at all. Do you know what she was?

KERSTI No.

BRITA She was a little - spoiled!

KERSTI Is that a play on words?

BRITA More than that!

(*Kersti lets her head fall forward as if wishing to hide her face*)

BRITA Do you understand? (*pause*) Is Mrs. Larsson the only one you have asked?

KERSTI Have I asked?... The midwife, you say?

BRITA Well, so she says.

KERSTI Then she is lying!

BRITA As midwife she has been sworn, although I couldn't tell whether her oath be false or fair. Just now she swears that she doesn't lie. (*Kersti lets her head droop again*) Hold up your head! Can't you look people in the face?

KERSTI (*till de andra flickorna*) Säg något, flickor!

BRITA De ä inte gott att säga't, det man inte sett. Men ... man vet ändå så mycket man vet!

LÄNSMAN (*syns i dörren*)

Jag stiger på ... en gammal gubbe får gå in till flickorna ... fast gossarne få bli ute!

BRITA (*fram till Kersti och håller näven under hennes ansikte*) Kronan ska du inte ha!

KERSTI Må tro det!

(Brita går ut. Länsman fram, tar en stol och sätter sig mitt framför Kersti. Flickorna smyga ut, en i sänder. Men Lill-Mata stannar och bänger i kjolen på Kersti. Länsman talar vänligt, men när han vill vara fin, blir han klumpig och hans ord få en annan betydelse än han menat.)

5 **LÄNSMAN** (*fattar Kersti hand och ser henne i ögonen*) Hör nu, lilla barn, är det en brud, som ser så ledsen ut, när hon fått den, hennes hjärta trår till? Hur är det fatt?

KERSTI (*kallt*) Vilket?

LÄNSMAN (*slår henne lätt på kinden*) Å! ska man svara så! till en gammal vän, som i morgon vid det här laget är en släkting! ... Det är unga töser, som äro avundsamma, och som gärna vclat gå i brudstol före!

KERSTI Kanske det.

LÄNSMAN Eller det nya livet, som väntar, i kvarnen och köket. Det blir inte att gå och hojta och låla i skogen, där vinden blåser och björken går, inte dansa på logen om lördagsafton; utan stå vid spisen och sitta vid lullan, och ha maten på bordet, när Matsen kommer. Och så hålla jännan i sinne och häg, när de mörka

KERSTI (*to the other girls*) Say something, girls!

BRITA It's hard to say anything when one has seen nothing. But nevertheless – one knows what one knows!

SHERIFF (*appearing in the doorway*)

I am making free It won't matter if an old fellow like me gets in to the girls—although the boys have to keep out!

BRITA (*shaking her fist in the face of Kersti*) But you'll never wear the crown!

KERSTI You don't say!

(Brita goes out. The Sheriff pulls up a chair and sits down beside Kersti. The girls sneak out of the room one by one. Lit-Mats stays behind, clinging to the skirt of Kersti. It is plain that the intentions of the Sheriff are kindly, and so are his words, but the more discreet he tries to be, the more awkward he becomes, and so all his words assume an ambiguous meaning.)

5 **SHERIFF** (*taking one of Kersti bands and looking her straight in the eyes*) What sort of a bride is this, looking so sad when she is getting her heart's desire? What is the matter?

KERSTI (*coldly*) With what?

SHERIFF (*slaps her lightly on the cheek*) Is that the way to answer an old friend who will be a kinsman by this hour to-morrow? There is more than one lass who envies you, and who would like to get to the altar ahead of you to-morrow.

KERSTI Maybe there is.

SHERIFF And there is the new life ahead of you, in mill and kitchen. No more running about in the woods, where "birches nod in the blowing breeze." No more dancing in the barns on Saturday nights. You'll be busy 'tending your pots, and watching the cradle, and having the meals on the table when Mats comes home, and—

dagarne stunda ... för de kommer alltid som regn på solsken. Är det allvaret hon rädes, lilla vän? Det är inte så farligt med det allvaret, det gör livet gott och sätter in lite högtid i't.

KERSTI O!

LÄNSMAN Vad o-ar hon för? – Här är något, som inte hör en ung flickas tankar till. Här är något på hyss, ge me se, min lilla vän, jag ska ha reda på't; (*skämtsamt*) – kommissarien brukar mäkta få sanningen fram ur kreti och pleti. Vad har hon på hjärtat? Är inte Mats snäll?

KERSTI Bevare oss väl!

LÄNSMAN Är det släktingarne, som ä höga och kärva? Vad har hon med släktingarne ...

(Lill-Mats klättrar upp i knät på Kersti; lägger armarne om hennes hals; därpå sjunker han ner och somnar slutligen in.)

LÄNSMAN För resten, se på den där lille gynnaren, han tycker om sin svägerska, och det bådär gott. Barn vet, var de har sina vänner! Tycker Kersti om barn?

KERSTI (*missänsamt*) Varför frågar en de?

LÄNSMAN Fy, såna svar! ... Är det icke rart ha en sän där liten ... i sitt sköte och känna hur han trygger sig till en? Som om där icke fanns svek eller otro i det bröstet! ... Jag tror han somnar; anförtror sin värnlösa sömn åt en främmande ... som icke vill 'en något ont!

KERSTI Har han sett till Mats?

LÄNSMAN Han var ute med gossarne och rusta i kvarnkammarn, där dansen ska gå i morgon efter noter. (*tystnad*) Det var längesen vi hade kronbrud här!

KERSTI Var de?

keeping an even temper when the dark days arrive—for after sunshine there is sure to be a little rain. Does it scare you to find life so serious, dear? It isn't as bad as it looks. It merely helps to make life kind of solemn.

KERSTI Oh!

SHERIFF What are you oh-ing about, girl? – There seems to be something in the air that has no place in the thoughts of a young girl – something amiss. Now, my dear, let me see if I can't straighten it out. (*jestingly*) The guardian of the law knows how to get the truth out of all sorts of people. What's on your mind, dear? Has Mats been nasty to you?

KERSTI Oh, mercy!

SHERIFF Has the family been playing the high-and-mighty? What have you to do with the family anyhow? (*Lit-Mats climbs into the lap of Kersti, puts his arms about her, nestles up to her as close as he can get, and falls asleep.*)

SHERIFF Look at that little chap now! He likes his sister-in-law, and that's a good sign. Children always know their real friends. Are you fond of children, Kersti?

KERSTI (*suspiciously*) Why do you ask?

SHERIFF That's not the right kind of an answer!... Don't you think it's nice to have a little thing like that-to hold it on your lap and feel how it trusts you- just as if there could never be any harm or deceit in the bosom that shelters it.... I think he's falling asleep. Helpless as he is, he's not afraid of trusting his sleep to a stranger- who means nothing but well by him, I am sure.

KERSTI Have you seen anything of Mats?

SHERIFF He was busy with the boys making the mill ready for the dance to-morrow. (silence) It's some time since we saw a crown bride in this place.

KERSTI Is that so?

LÄNSMAN Ja, men! Det har kommit in nya seder ... från stadsresorna och fältlägerna ...

KERSTI (*spotskt*) De skylldes en gång skogsköparne ...

LÄNSMAN Å, ja, men utan skogsköparne hade inte ni fått kvarnen ...

KERSTI De skyller, de skyller ...

LÄNSMAN Kersti får en snäll man ...

KERSTI En god ... för god åt mig!

LÄNSMAN Var inte bitter, när jag menar vänligt ...

KERSTI Jag va r icke bitter ... det var rena sanningen, jag sa ...

LÄNSMAN Vi ha svårt att förstå varann vi ... Det ser ut som vi inte fick vara vänner ...

KERSTI Varför så icke?

LÄNSMAN När jag menar gott, fattar hon ont, och tvärtom! Ja ... det är ofta så, när något är på sned!

KERSTI Vad är på sned?

LÄNSMAN (*reser sig*) Inte vet jag.

KERSTI Inte jag heller, men man säger inte de åt en flicka!

LÄNSMAN Hör nu, hör nu ... åt ett rent samvete kan man lägga för utan att spilla ... men, men, men ...

KERSTI Är det rannsakan före?

LÄNSMAN Det var inte!

KERSTI Kommissarien – kan inte tala vid fruntimmer.

SHERIFF Yes, indeed. The old ways are gone, and new ones have come in—from the cities and the camps....

KERSTI (*perthly*) They used to blame the fellows who came to buy the timber.

SHERIFF Yes, but if it hadn't been for them, there would have been no mill....

KERSTI They are always putting the blame on somebody else....

SHERIFF You are getting a nice husband, Kersti....

KERSTI Yes, he's fine – too fine for me!

SHERIFF That's a bitter answer to a kind word!

KERSTI There was nothing bitter about it—nothing but the truth....

SHERIFF Why should it be so hard for us to understand each other? It looks almost as if you didn't want us to be friends?

KERSTI Why do you think so?

SHERIFF What is well meant, you take badly, and the other way around. Well—that happens frequently when there is something amiss.

KERSTI What's amiss?

SHERIFF (*he rises*) I don't know.

KERSTI Neither do I, but it isn't customary to say things like that to a young girl.

SHERIFF Now, now!- Where there's no sick conscience, you don't have to walk in your stocking feet- but, but, but....

KERSTI Has the examination begun already?

SHERIFF I didn't mean....

KERSTI The – "guardian of the law" doesn't know how to talk to ladies.

LÄNSMAN (*vasst*) Kersti!

KERSTI Ja, vad menar han?

LÄNSMAN (*fixerar henne*) Vad menar hon?

KERSTI Vad menar han?

LÄNSMAN Siks' du, så brukar mina fruntimmer fråga, när de vill veta, om jag vet något!

KERSTI Vad skulle han veta ?

LÄNSMAN Aj, ä du där?... Ä du där? (*tystnad*) Ja!... Så går jag väl!... Så går jag!

(Han går sakta genom fonden med fingret på mun, som om han ålade sig tystnad. Kersti ensam; kysser den sovande Lill-Mats på huvudet.)

Mats synes i högra fönstret. Det har börjat skymma ute, men är ljust ännu.)

6 **MATS** Å!

KERSTI Mats! Kom!

MATS Nej, jag må icke in; jag har lovat!

KERSTI Å, kom!

MATS Nej, nej! ... Sover den lilla?

KERSTI Ja, den! Tyst, tyst!

(Nu höres i fjärran korum blåsas från lägret.)

KERSTI (*skrämd*) Å de jakten igen ?

MATS Å nej, inte går jakten om kvällen!

KERSTI Vad är det?

MATS Skall inte soldats dotter känna't!

SHERIFF (*sharply*) Kersti!

KERSTI What is it?

SHERIFF (*looking hard at her*) What do you mean?

KERSTI What do you mean yourself?

SHERIFF Lo and behold! That's just the kind of questions asked by my ladies when they want to find out whether I know anything.

KERSTI What could there be to know?

SHERIFF Whew.... is the wind in that corner? Well, well! (*silence*) Well – I guess I'll be going! Yes, I had better be going!

(He goes out by the rear door, stepping very softly and putting his forefinger across his lips as if meaning to enforce silence on himself. Kersti, left alone, kisses the head of the sleeping Lit-Mats.)

Mats appears at the right-hand window. The twilight has come, but it is the lingering, luminous twilight of the northern summer night.)

6 **MATS** Hey!

KERSTI Mats! Oh, come here!

MATS I mustn't come in – I have promised.

KERSTI Yes, do!

MATS No, no! – Is the little one asleep?

KERSTI This one—yes!—Hush! Hush!

(A bugle-call is faintly heard in the distance. It is the summons to evening service in the camp of the regiment.)

KERSTI (*scared*) Is it the hunting once more?

MATS No, who would be hunting at this time of day?

KERSTI What is it?

MATS A soldier's daughter you are, and don't know!

KERSTI Nå säg!

MATS Det blås' korum i lägret! Aftonbön förstår sig!

KERSTI Ja väl! Allting är så villat och bortkommet!

MATS Kom hit, Kersti, till fönstret!

KERSTI Jag tror! ... Låt mig bara lägga den lille!

MATS Den lille?

KERSTI *(reser sig varligt på tå och bär Lill-Mats till bänken vid spisen, där hon lägger och stoppar om honom)*
Vyss, vyss, vyss!

(Ordlös psalmsång från lägret hörs. Kersti faller på knä vid bänken och försöker göra bön, men vrider förtvivlad händerna. Därpå kysser hon kängorna på barnet, reser sig och går till fönstret, där hon blir stående.)

MATS Det är rart med små?

KERSTI Ja! – Ja!

MATS Du var ensam?

KERSTI Ja, de gick? Allt är fiendskt! Allt!

MATS I morgon är bröllop!

KERSTI O, ja! – Tänk!

MATS Ja, tänk! ... I morgon är bröllop!

KERSTI Och så sitter jag i kvarnen!

MATS Hos mig i kvarnen!

KERSTI Tills döden kommer för att skilja oss!

MATS Långt dit!

KERSTI O!

KERSTI Tell me!

MATS That's at the camp, you know. They are calling them to evening prayers.

KERSTI Of course- but everything seems strange and confused!

MATS Come to the window, Kersti!

KERSTI I think.... I'll just put the little one away.

MATS The little one, you say?

KERSTI *(rises very carefully and carries Lit-Mats to the bench by the fireplace, where she pulls him down and covers him up)* Hushaby, hushaby!

(The singing of a hymn without words in unison is heard from the camp. Kersti kneels beside the bench and tries to pray, bid merely wrings her hands in despair. At last she kisses the shoes of the sleeping child, struggles to her feet, and goes to window.)

MATS There is something nice about children, isn't there?

KERSTI Yes - yes!

MATS Are you alone?

KERSTI Yes, they left! Hating me – all of them!

MATS Tomorrow is our wedding-day!

KERSTI Yes – think of it!

MATS Yes, think of it – tomorrow is our wedding-day!

KERSTI And I shall be living in the mill!

MATS In the mill with me!

KERSTI Till death us do part!

MATS Which won't be soon!

KERSTI Oh!

AKT 4

Bröllopet i kvarnkammaren

[7] *Bröllopet. Kvarnkammaren är urröjd. Fondportarna avlyftade så att man ser in i ett stort magasin, tillrett som festsal med dukade kaffebord; luckorna till den stora rektangulära öppningen vänster om fondporten är även urtagna, så att ett bord med ljus för spelmännen synes. Till höger om fondporten är öppningen till kvarnhjulet; vävstolen etc. samt sängen är borttagna.*

På golvet under spelmännens glugg står "Gubbarnas bord" med kannor, muggar, tobakspipor, kortlekar etc.

Mitt på golvet står bänkar och stolar, över vilka är bredda rena, vita lakan, örngottsvar och handdukar att torka.

Six pigor maler på kaffekvarnar, under det man utifrån hör klockringning från kyrkan och en brudmarsch för fioler. Därpå sjunger flickorna, under det de samlar och lägger ihop lakanen och de andra tvättsakerna.

ANNA Kulleri tova!

FLICKORNA

Kulleri tova,
tolv man i skoga,
Tolv man äro de,
tolv svärd bära de,
Svartoxen hänga de,
Skäll-ko flänga de,
mig ville de bortlocka.
Kulleri tova!

ACT 4

The wedding in the mill

[7] *The wedding. The living-room at the mill has been cleared for the occasion. The big doors in the rear stand wide open. Through the doorway is seen a large loft, where a number of tables have been spread for the impending feast, of which coffee is to form one of the principal features. The shutters covering the rectangular opening to the left of the main doorway are also open, disclosing a table with several candlesticks on it. On this table the fiddlers subsequently take up their position. The opening to the water-wheel appears to the right of the main door. The hand-loom, the bobbin, the reel, and the spinning-wheel have disappeared.*

On the floor, beneath the place reserved for the fiddlers, stands the "old men's table," with a full equipment of jugs, mugs, pipes, and playing-cards.

A number of chairs and benches occupy the middle of the floor, and on these are spread clean white sheets, pillow-cases, and towels for drying.

As the curtain rises, six servant-girls are busily grinding coffee on as many hand-mills, while from the outside are heard the ringing of church-bells and a bridal march played on violins. When the coffee is ground, the girls begin to gather up the linen and sing while they are doing so.

ANNA Dillery-deering!

GIRLS

Dillery-deering!
Twelve in the clearing:
Twelve men glare at me,
Twelve swords flare at me.
Kine they are slaughtering;
Sheep they are quartering;
Naught but my life they're leaving:
Dillery-deering!

ANNA Kulleri tova!

FLICKORNA Kulleri tova!

(Nu närmar sig brudföljet. Pigorna gå ut med tuvåtsakerna och ställer bänkar och stolar åt båda sidor. Scenen står tom, och det har tystnat utanför. Då hörs Forskarlens sång i hjulet, men han syns inte.)

FORSKARLEN "Jag förhoppas, jag förhoppas, att min förlossare lever."

(Luckan på golvet öppnas och nu syns Mylingen stiga upp som ett kaos av vita slöjor, ur vilka man otydligt ser konturerna av ett litet barn i lång dopklämning, vilket rör sig svävande över luckan.)

Då hörs brudmarschen utanför; Forskarlen tystnar, Mylingen försvinner Brudföljet syns i bakkammaren, först fiolspelarna, så tärnor och svenner; sedan Bruden och Brudgummen; Prästen och föräldrarna och anförvanter, ungdom m. fl. Brudföljet marscherar in i kvarnkammaren, tysta och förstämda.

Bruden sätts på en stol mitt på golvet och bakom golvluckan, så att hon måste se på den. Nu börjar sällskapet cirkulera och defilera kring bruden, som är blek och ser ned på golvet framför sig. Därpå går en och en fram till bruden, säger några ord och går ut i bakkammaren.)

8 MATS (till Kersti) Nu, Kersti, är det onda över! (går)

BRITA (med tärnorna; till Kersti)

Kronan har du; behållna väl! (går med tärnorna)

ANNA Dillery-deering!

GIRLS Dillery-deering!

(The bridal procession is drawing near. The girls put the benches and chairs where they belong and go out with their burdens of linen. The stage is left empty for a few moments, all the sounds previously heard having died out. Then the song of the Neck is heard from the water-wheel, while he himself remains unseen.)

NECK "I am hoping, I am hoping, that my Redeemer still liveth."

(The trap-door in the floor is raised and the Mewler ascends from the hole: a blurred mass of white veils beneath which the outlines of a small infant in long clothes are barely discernible. This apparition remains hovering above the opening in the floor.)

Then the bridal march is again heard outside. The song of the Neck ceases, and the Mewler disappears, the trap-door falling back into its wonted position.

The bridal procession enters the room. First come the fiddlers, then the bridesmaids and bridesmen. After these come the bride and the groom, and then follow the Pastor, the parents of the couple, the members of both families, friends, and young people. Everybody seems depressed, and the entrance is made in gloomy silence.

The bride is led to a chair in the middle of the floor, placed so that she must face the trap-door in the floor. She is very pale and does not look up at all. The guests pass in front of her as in review. Now and then one stops and says a few words to her. Little by little they disappear into the loft in the rear.)

8 MATS (to Kersti) Now the worst is over, Kersti! (he goes out)

BRITA (heading the bridesmaids, to Kersti) You have got the crown – see that you keep it! (she and the maids go out)

KERSTIS MODER (sätter kronan tillrätta på Kersti huvud) Rak i ryggen, barn, och opp med huvet! (går)

SOLDATEN (till Kersti) Gud välsigne dig! (går)

KYRKVAKTAREN (till Kersti) Och bevare dig! (går)

MATS FARFAR (till Kersti)
Fager är du, som en dager! (går)

MATS MODER (till Kersti)
Välkommen bland fränder! (går)

9 MATS FADER (till Kersti)
Min doter efter detta, det förra finns ej! (går)

LÄNSMAN (till Kersti)
Så blek om kinden, blon åt hjärtat;
vad tynger därunder?

KERSTI (lyfter huvudet och ser ont på Länsman) Intet!

LÄNSMAN Intet v a r mycket! Intet ä r intet mer! ..

KERSTI Gå!

LÄNSMAN När du åker, går jag före! Dit du går, går jag icke efter! – Faller du på knä, står jag! – Vem kastar stålet efter dig? Inte jag!

KERSTI Bryt halsen av dig, lede!

LÄNSMAN (lägger flata handen på hennes hals)
Av dig! (går)

(De övriga anförvanterna går förbi, hälsande kallt. Spelmännen har satt sig vid bordet i vänstra gluggen. Gubbarna har satt sig vid Gubbarneas bord och röker. Spelmännen börja nu spela upp en polka. Samtidigt hörs Forskarlens fiol i kvarnhjulet genomträngande spela. När dansmusiken börjar, ropas inifrån bakkammaren.)

KERSTI'S MOTHER (making sure that the crown is on straight) Keep your back straight and your head high, girl! (she goes out)

SOLDIER (to Kersti) God bless you! (goes out)

VERGER (to Kersti) And protect you! (goes out)

MATS' GRANDFATHER (to Kersti)
Comely you are as I am homely! (goes out)

MATS' MOTHER (to Kersti)
Your new family bids you welcome! (she goes out)

9 MATS' FATHER (to Kersti)
My daughter now – the old ties have been loosed! (he goes out)

SHERIFF (to Kersti)
Why so pale? What draws all the blood to your heart?
What is weighing on it?

KERSTI (raising her head at last to give the Sheriff a furious look) Nothing!

SHERIFF So little is a lot!

KERSTI Go!

SHERIFF When you ride, I'll go ahead of you—but we won't be headed for the same place. When you kneel, I shall be standing, but the cold steel you'll taste won't be in my hands.

KERSTI Oh, I wish you'd break your neck!

SHERIFF (putting the palm of his hand on her neck)
Take care of your own! (he goes out)

(The rest of Mats's relatives file past her, greeting her coldly. The fiddlers have in the meantime taken their places, and several old men have sat down at the table reserved for them and begun to smoke. Now the fiddlers strike up an old Swedish polka. At the same time the Neck begins to play. As soon as the dance music is heard, cries are heard from within.)

10 RÖSTER (*från bakkammaren*) Kronan av bruden!

ÖVRIGA (*svarar från kvarkammaren*)

Kronan av bruden!

(*Kersti blir orolig. Prästen nalkas henne.*)

SPELMÄNNEN (*som nu först märker Forskarlens spel*)

Vem stämmer mot?

ALLA (*utan att se åt kvarnhjulet och utan att veta, varifrån musiken kommer*) Vem stämmer mot?

(*Musiken pågår; Forskarlen tystnar. Då fattar prästen brudens hand och promenerar med henne värdigt, högtidligt kring golvet. Just som han fattar bruden om livet att börja dansen, återtar Forskarlen sitt spel.*)

KERSTI (*tappar kronan, som rullar ner i kvarnrännan*)
Jesus Kristus!

ALLA (*i kvarkammaren reser sig*) Kronan i forsen!

ALLA (*i bakkammaren*) Vad står på?

ALLA (*i kvarkammaren*) Kronan i forsen!

(*Musiken tystnar mitt i. Uppståndelse.*)

MATS (*i fonddörren*) Ut och leta!

ALLA Ut och leta!

PRÄSTEN Bevare oss Gud! i himmelen!

ALLA Gud i himmelen bevare oss!

LÄNSMAN Ut och leta!

ALL Ut och leta!

MATS Ut och leta!

(*Alla ut genom fonden, utom Kersti, som sätter sig på stolen; skymning har uppstått; kvarnhjulet börjar gå.*)

10 VOICES (*from within*) Off with the crown!

THE REST (*from the living-room*)

Off with the crown!

(*Kersti becomes alarmed. The Pastor goes up to her.*)

FIDDLERS (*crying, as they become aware of the playing of the Neck*) Who is cutting in?

ALL (*repeat without looking at the water-wheel or knowing from whence the strange music is heard*)
Who is cutting in?

(*Then the Neck ceases playing, while the fiddlers continue. The Pastor takes the bride by the hand and begins to lead her around the room in a stately and solemn manner. Just as he puts his arm about Kersti waist in order to open the dance with her, the Neck begins to play again.*)

KERSTI (*dropping the crown, which rolls into the mill-race*) Jesus Christ!

ALL (*in the living-room get on their feet*)
The crown's in the mill-race!

ALL (*in the rear room*) What's up?

ALL (*in the living-room*) The crown's in the mill-race!
(*The fiddlers suddenly stop their playing. The whole place is in wild commotion.*)

MATS (*appearing in the doorway*) We must look for it!

ALL We must look for it!

PASTOR God help us and protect us!

ALL God help us and protect us!

SHERIFF Let us look for it!

ALL Let us look for it!

MATS Yes, let's look!

(*All disappear by the rear door, leaving Kersti alone on the stage. She seats herself on the same chair as before. In the meantime the stage has gradually been darkened.*)

Forskarlen syns med harpa.)

11 FORSKARLEN

Skyarne lyktas och vattnet stå still,
vattnen stå still
Solen jag såg när i tidernas värld salig jag gick.
Solen är släckt,
natten är när.
Synden är tung,
älven är djup.
Käckt var det då,
lett är det nu
Dvalhem och Kvalhem så heter mitt bo. O!

(*Vid sångens början öppnas golvluckan, som är vid Kersti fötter, och Mylingen stiger upp som förut. Kersti betraktar den först med fasa; sedan sträcker hon ut armarna och lägger den vid sin barm. Forskarlen tystnar och försvinner.*)

BARNRÖSTEN (*hörs underifrån luckan*) Kall är
älven; varm är min moders barm! Intet gav du mig i
livet, i döden tar jag mitt!

KERSTI (*som först lullat barnet, gör nu åtbörder av smärta åt bröstet*) O, hjälp mig! Fräls mig!

BARNRÖSTEN Liv för liv! Nu dricker jag ditt!

KERSTI (*skriker*) Fräls, fräls!

12 JORDEGUMMAN (*in, fiantande*)

Si, nu kommer jag; si, nu kommer jag! Lilla mor ska
sansa sig! (*tar barnet från Kersti bröst och lägger ner i
luckan*) Jag kan så sköta såna här små! Jag för dem till
världen och i jorden! ... Si, nu kom jag på bröllop!

The water-wheel begins to turn. The Neck appears in the wheel with his harp.)

11 NECK

Stilled are the waters, dark grows the sky:
Dark grows the sky.
Once in the world of the ages I lived,
Blessed by the sun.
Gone is the light,
Conquered by night.
Deep is my sin,
Black as the tarn.
Joy there is none;
Plenty of woe.
Torture and Shame must I name my abode: O!

(*When the Neck begins to sing, the trap-door flies open right at the feet of Kersti, and the Mewler appears as before. At first Kersti stares at the apparition with horror. Then she seizes it and presses it to her breast. The Neck stops his song and disappears.*)

THE VOICE OF A CHILD (*from the opening in the floor*) Cold is the river; warm is my Mother's bosom.
Nothing you gave me in life: in death I take what is mine!

KERSTI (*Who has been rocking the child on her arm, puts a hand to her breast as if feeling acute pain*)
Oh, help! Save me!

VOICE Life for life! Now I drink yours!

KERSTI (*screaming*) Save me, save me!

12 MIDWIFE (*trips in fussily*)

Here I am! Here I am! Mustn't take on like that! (*she takes the child from Kersti and drops it through the hole in the floor*) I know how to handle little ones! I help them into the world and out of it.... And I got to the wedding after all!

(Brita has synts i spelmännens glugg och har sett, att något gömdes i luckan.)

JORDEGUMMAN Nå, Forskarlen var bjuden me; kom han?

KERSTI Om du vill gå, vad begär du?

JORDEGUMMAN Det du inte har kvar!

KERSTI Du menar kronan ...

JORDEGUMMAN Inte särskilt! ... Tyst, det går någon däröppe! – Då ska jag gömma mig i spisen så länge! – Sir du, jag kom ändå! (*går in i spisen och drar ner luckorna*)

13 **BRITA** (*kommer in; fram till Kersti*) Nu är det du eller jag!

KERSTI Du!

BRITA Du ska få något!

KERSTI Giv!

BRITA Armband ska du få, men inte av mig! Armband av järn! (*ställer sig på luckan*) Nu träder jag på ditt huvud, nu står jag på ditt hjärta, nu stampar jag din hemlighet ur jorden, eller vattnet, eller elden Nu får jag ditt hår, nu får jag min klock-ke, som inte är nån. Vår är jordegumman, var är hedersgästen på detta jungfrubröllop?

Kronan stal du, och Forskarln stal'na! Kvamen stal du, men han går åter! Sichems Dina var skämd, icke bortskämd! Den lille sover, icke i skogen; men i älven!

Min bror har du skämt, min släkt har du skämt, mitt namn har du skämt!

Dö skall du!

(Brita has in the meantime appeared where the fiddlers were seated before, and she has seen the Midwife hide something under the floor.)

MIDWIFE The Neck was also asked, I understand. Did he come?

KERSTI What will you take to get out of here?

MIDWIFE What you have lost!

KERSTI You mean the crown?

MIDWIFE Not exactly.... Hush! I think I heard somebody!... Then I'll hide in the fireplace for a while.... I got here after all, as you see! (*she steps into the fireplace and closes the iron shutters behind her*)

13 **BRITA** (*enters and goes up to Kersti*) Now it's you or me!

KERSTI You, then!

BRITA A present is waiting for you.

KERSTI Let's see!

BRITA Bracelets—but not from me! Bracelets of steel! (*she places herself on the trap-door*) Now my foot is on your head and on your heart! Now I shall stamp your secret out of the earth, or the water, or the fire—wherever it may be! Now I shall have your hair for my watch-chain, which is not what it seems. Where is the Midwife? Where is the guest of honour at this virginal wedding?

You stole the crown, and the Neck stole it from you. You have stolen the mill, but it will be returned. Shechem's Dinah has proved not only spoiled, but soiled! The little one is asleep, not in the forest, but in the river!

You have put my brother to shame, and our whole family, and the name that we bear!

And now you shall die!

KERSTI (*underygivet*) Jag är död; jag har dött flera dagar å rad! ... Är du nöjd?

BRITA Du ska dö ändå flera dagar å rad! Du ska dö för mened, för lögn, för dödande, för stöld, för kränkning, för svek! Sex gånger ska du dö! Och den sjunde blir bara för syns skull! ... I vigd jord ska du inte vila, svart kista med silverstjärnor skall du icke få, granris och klockor inga; ...

KERSTI Det kan jag tänka!

BRITA Således ... hör du stegen; räknä dem: en, två, tre, fyra, fem, sex... (*etc. efter Länsmans steg*)

(Länsman in från fonden. Brita går emot honom och viskar något.)

14 **LÄNSMAN** (*går fram till luckan*) Här ligger den!

BRITA Kronan väl inte!

LÄNSMAN Den eller annat! (*öppnar luckan*) Kronan är det inte! ... Stackars Kersti! – Har du lagt'en där?

KERSTI Nej!

LÄNSMAN Nej? ... Tala sanning!

KERSTI Jag har icke lagt den där!

BRITA (*slår henne på munnen*) Sanningen!

KERSTI Jag har icke lagt den där!

BRITA (*sticker handen i Länsmans ficka och tar ut handklovar*) Armbanden på!

LÄNSMAN (*till Brita*) Bödelskvinna född ... Ve oss! (*gråter i händerna*) Vc!

PRÄSTEN (*in från fonden*) Är den funnen?

LÄNSMAN Icke den! Men ...

KERSTI (*submissively*) I am dead! I have been dying for days.... Are you satisfied now?

BRITA No, you shall go on dying for days to come! You shall die for perjury, falsehood, murder, theft, slander, deceit! You shall die six times over! And when you really die the seventh time, it will seem so only! You shall not rest in consecrated ground! You shall have no black coffin with stars of silver on it! You shall have no spruce strewn and no bells rung...

KERSTI I suppose not!

BRITA Therefore... Do you hear those steps? Count them! (*she counts in time with the approaching steps of the Sheriff*) One, two, three, four, five, six....

(The Sheriff enters from the rear. Brita goes to him and whispers something in his ear.)

14 **SHERIFF** (*goes to the trapdoor*) It's here, you say?

BRITA Not the crown, I guess!

SHERIFF Something else, then! (*he raises the trap-door and looks down*) No, it is not the crown! Poor Kersti! Did you put it there?

KERSTI I did not!

SHERIFF No? – Tell the truth!

KERSTI I did not put it there!

BRITA (*striking her on the mouth*) The truth!

KERSTI I did not put it there!

BRITA (*putting her hand in the Sheriff's pocket and taking out a pair of handcuffs*) On with the bracelets!

SHERIFF (*to Brita*) Born executioner—that's what you are! (*he puts his hands to his face and weeps*) God have mercy on us!

PASTOR (*entering from the rear*) Has it been found?

SHERIFF Not that, but....

PRÄSTEN Säg icke mer! Jag vet ... (*gråter i händerna*)
Ve oss, ve!

SOLDATEN (*in från fonden*)

Är kronan funnen?

LÄNSMAN Icke den! Men ...

SOLDATEN Tyst, jag vet ... (*gråter i händerna*)

KERSTIS MODER (*in från fonden*)

Är kronan funnen?

LÄNSMAN O, nej!

MODERN O! (*betraktar Kersti, som räcker fram händerna mot handklövarna, dem Brita håller fram mot henne; skriker*) O!

(*Därpå tar Modern upp en sax och klipper Kerstis hår, vilket hon kastar åt Brita, som uppsångar det och Iuktar på det, som om det luktade gott. Modern rycker slöjan och brudsmuckena av Kersti och kastar en halsduk över hennes huvud.*)

15 **MATS** (*in från fonden; stannar framför Kersti och betraktar henne förvånad*) Vem är det?

BRITA Se, noga!

MATS (*betraktar Kersti noggrannare*) Hon är lik någon!

BRITA Se noga!

MATS Jag känner henne icke!

BRITA Give du aldrig känt henne!

MATS Se, ögonen äro borta! Men munnen, den vackra munnen ... och den lilla hakan ... Nej, det är inte hon! (*vänder ryggen till och får se luckan öppen*) Vad är där? I står som kring en grav!

BRITA Det är en grav!

PASTOR Say no more! I know... (*putting his hands to his face and weeping*) God have mercy on us!

SOLDIER (*entering from the rear*)

Have you found the crown?

SHERIFF Not that, but...

SOLDIER Enough! I know... (*begins to weep, with his hands to his face*)

KERSTI'S MOTHER (*entering from the rear*)

Have you found the crown?

SHERIFF No, no!

MOTHER Oh! (*she looks hard at Kersti, who is holding out her hands to meet the handcuffs, which Brita puts on her. Screaming*) Oh!

(*Snatching up a pair of shears, she cuts off Kersti hair and throws it to Brita, who catches it and sniffs at it as if enjoying its odour. The mother then strips her daughter of the veil and other bridal ornaments. At last she throws a shawl over her head.*)

15 **MATS** (*entering from the rear, stops in front of Kersti and looks at her in surprise*) Who is that?

BRITA Look well!

MATS (*looking more closely at Kersti*) She reminds me of somebody!

BRITA Look well!

MATS I don't know her.

BRITA Grant God you never had!

MATS The eyes are different... But the mouth—that sweet mouth—and the little chin... No, it is not she! (*he turns away from Kersti and catches sight of the open trap-door*) What's that? You are standing here as if it were a grave....

BRITA It is a grave!

MATS Vad ligger där?

BRITA Allt! allt vad värde hade i ditt liv!

MATS Då är det lillen! ... Vem har gjort mig detta?

BRITA Hon, hon och hon!

MATS Det är osant!

(*Alla de som varit ute har nu ljudlöst samlats i bakgrunden.*)

BRITA Det är sant!

MATS Ljugerska!

SOLDATEN (*till Brita*) Ljugerska av lögnarsläkt!

MATS SLÄKTINGAR (*samlar sig till vänster om Kersti*) Lögnarsläkt, tjuvars ätt, du, du!

KERSTIS SLÄKTINGAR (*samlar sig till höger*) Du, du!

PRÄSTEN Frid! Frid! I Herrans namn!

ALLA Frid!

LÄNSMAN Ingen gånge dom i förväg!

ALLA Lätom oss höra!

LÄNSMAN Vem kärar?

ALLA Vem kärar?

BRITA Jag, Brita Lisa Larsson

ALLA Brita Lisa Larsson kärar. Mot vem?

BRITA Mot Kersti Margreta Hansdotter!

ALLA Mot Kersti Margreta Hansdotter! ... Säg käromålet!

BRITA Brud är skämd, gånge från krona!

MATS Of what?

BRITA Of everything—everything that made your life worth while!

MATS That means the little one! – Who did it?

BRITA She, and she, and she!

MATS It is not true!

(*All who were in the room at the beginning and who left to look for the crown, have gradually returned, and are now crowded together in the background, no one saying a word or making the least noise.*)

BRITA It is true!

MATS You liar!

SOLDIER (*to Brita*) You liar born of liars!

MATS'S RELATIVES (*gathering on the left side of Kersti*) You liar born of thieves and liars! That's you!

KERSTI'S RELATIVES (*gathering on her right side*) No, that's you!

PASTOR Peace! Peace! In the name of the Lord!

ALL Peace.

SHERIFF No one must be condemned untried!

ALL Let us hear!

SHERIFF Who brings the charge?

ALL Who brings the charge?

BRITA I, Brita Lisa Larsson.

ALL Brita Lisa Larsson brings the charge. Against whom?

BRITA Against Kersti Margaret Hansdaughter.

ALL Against Kersti Margaret Hansdaughter! – What is the charge?

BRITA If bride be spoiled, the crown is forfeit!

KERSTIS SLÄKTINGAR Bevis, bevis!

BRITA Tu vittnen äro fullgod!

MATS SLÄKTINGAR Tu vittnen äro fullgod!

KERSTIS SLÄKTINGAR Vi lägga jäv!

LÄNSMAN Icke obeskedligen jäva!

BRITA Nu lägge mö foster å lön; varder det dött, miste moder livet!

MATS SLÄKTINGAR Miste livet!

KERSTIS SLÄKTINGAR (*rör sig hotande mot Mats släktingar*) Hut, gå hem!

MATS SLÄKTINGAR Hut!

KERSTIS SLÄKTINGAR Usel man och argt sinne vet ej han själv är felfull! – Mats har felet!

MATS SLÄKTINGAR Mats har icke felet!

KERSTIS SLÄKTINGAR Mats har felet, enär han gjorde gärningen.

MATS SLÄKTINGAR (*med lyfta händer*) Vilken gärning? Spörj Kersti!

KERSTIS SLÄKTINGAR Spörjom!

[16] LÄNSMAN (*till Kersti*) Har du dräpt barnet?

KERSTI Jag har!

MATS SLÄKTINGAR Hören det!

KERSTIS SLÄKTINGAR Ve oss!

MATS SLÄKTINGAR Hören det!

MATS (*som stått begrundande vid spisen med ryggen åt alltsammans, kastar nu av sig brudgumstassen på golvet; står still ett ögonblick; därpå rusar han galen upp på gubbarnas bord, ut genom spelmännens glugg.*)

KERSTI'S RELATIVES And your evidence?

BRITA Two witnesses make valid evidence.

MATS' RELATIVES Two witnesses make valid evidence!

KERSTI'S RELATIVES We challenge them!

SHERIFF No challenging without good cause!

BRITA "If unmarried woman puts away child that comes to its death, the life of the Mother shall be forfeit!"

MATS' RELATIVES Her life is forfeit!

KERSTI'S RELATIVES (*drawing closer with menacing gestures*) Hey, go home!

MATS' RELATIVES *Hub!*

KERSTI'S RELATIVES Empty-headed men and meanly tempered never know that they are far from faultless. – The fault is Mats'!

MATS' RELATIVES The fault is not Mats'!

KERSTI'S RELATIVES The fault is his who did the deed!

MATS' RELATIVES (*with raised fists*) What deed? You had better ask Kersti!

KERSTI'S RELATIVES Ask her!

[16] SHERIFF (*to Kersti*) Did you kill the child?

KERSTI I did!

MATS' RELATIVES There you hear!

KERSTI'S RELATIVES God have mercy!

MATS' RELATIVES Now you can hear!

MATS (*has been standing at the fireplace lost in thought, with his back to the rest. Suddenly he tears off everything that indicates his character of bridegroom. After a brief moment of hesitation, he leaps like mad on the table in the rear and disappears through the opening where the fiddlers were seated before.*)

Hur käckt var det då, hur lett är det nu! Kersti lilla! den lille sover i skogen!

PRÄSTEN (*gråter i händerna; sedan ber han vid öppna luckan*)

"Herre min!

Giv de döde ro,
tröst åt dem som leva!"

(*Alla gör en tyst bön bakom banden, såsom när Fader Vår läses tyst i kyrkan eller vid graven.*)

Herren välsigne eder och bevarer eder!

ALLA (*gråtande i händerna*) Amen!

(*De går ut, tysta och sörjande. När scenen blivit tom, men Kersti sitter kvar ensam, stänger Länsman fondörrarna i lås, sedan spelmännens glugg.*)

Då höres ett dån i spisen som av åskan. Kersti far upp forskräckt.)

[17] FORSKARLEN (*syns i kvarnhjulet*)

"Jag förhoppas, jag förhoppas, att din förlössare lever!"

(*Kersti på knä med uppräckt, fånglade händer. Vita barnet fram bakifrån spisen; har en korg med granris och blommor. Forskarlen tystnar och försvinner. Vita barnet strör först framför sig granris, så att det bildar liksom en gångstig fram till luckan. När han kommit fram till denna strör han blommor ner genom luckan. Glasharmonikan hörs, liknande klockringning.*)

Därpå går han bakom Kersti, som inte ser honom och lägger sina händer sakta över hennes huvud och ser uppåt höjden som om han bad Kersti ansikte, som förut uttryckt förtvivlan, ser nu lugnt och lyckligt ut.)

Ridå.

The joy that was mine has been turned into woe!

Kersti dearest, Baby sleeps in the forest!

PASTOR (*who has been weeping silently, with his hands covering his face, goes to the open trap-door and prays*)

"To the dead

Give peace, O Lord,
And console The living!"

(*All bend their heads, shade their faces with one hand, and pray in silence, as the custom is when the Lord's Prayer is read in a Swedish church or at a grave.*)

May the Lord bless you and protect you!

ALL (*with their faces buried in their hands*) Amen!

(*Everybody leaves silently and sadly. When Kersti alone remains, the Sheriff locks the doors in the rear. Then he fastens the shutters covering the opening where the fiddlers were seated.*)

From the fireplace is heard a loud noise as of thunder.)

[17] NECK (*appears in the water-wheel with his fiddle*)

"I am hoping, I am hoping that thy Redeemer still liveth."

(*Kersti is kneeling on the floor with her handcuffed arms raised toward heaven. The Child in white enters from behind the fireplace with a basket full of spruce branches and flowers. The Neck stops singing and disappears. The Child in white strews the spruce branches on the floor so that a green path is formed to the edge of the trap-door. When he has reached this, he drops flowers into the hole, from which the bell-like notes of the harmonica are heard.*)

Unseen by Kersti, he goes up to her, places his hands on her head and stands still with upturned face as if in prayer. The face of Kersti, which until then has shown deep despair, assumes an expression of quiet happiness.)

Curtain.

English translation: Edwin Björkman

CDO 1136-7